

1.3. Stadsinnehåll, rörelsemönster och rumsliga samband idag

En utförlig analys av stadsinnehållet och förutsättningarna för stadsliv i södra Helsingborg finns redovisad i skriften Stadsrum och stadsliv framtagen av Gehl Architects, Köpenhamn 2008. Därför har här endast gjorts en översiktlig kartredovisning av stadens innehåll, barriärer, och rörelsestråk för gående för att komplettera redovisningen av bebyggelse och stadsstruktur.

Bostäder, befolkning och arbetsplatser

Södra Helsingborg präglas av en tydlig uppdelning av funktioner och stadsinnehåll som till stora delar har sin grund i stadens historia. En tydlig gräns mellan norr och söder i staden, både i stadsstrukturen och i helsingborgarnas bild av staden, går i Trädgårdsgatan norr om stadsparken Krookska Planteringen. Söders framväxt som industri- och arbetarstadsdel längs Södergatan präglar fortfarande stadsdelens identitet. Kvarteren öster om järnvägen domineras av bostäder med butiker och annan service i gatuplanet. Väster om järnvägen finns en kvartersrad på vardera sidan Bredgatan som tidigare huvudsakligen innehöll industrier men idag huserar universitetscampus och tjänsteföretag. Där finns också några bostadshus i kvarteret söder om Rönnowsgatan.

Gåsebäck är ett tydligt småindustri- och hantverkarområde med en del servicefunktioner som brandstation, kommunala förråd, järnvägsservice m.m.

Mellan Oljehamnsleden och hamnspåret finns ett område som huvudsakligen innehåller serviceverksamheter som kontor, lager, en skola och småindustrier.

Butiker, service och nöjen

Butiker och annan service, på kartan symboliserat av röda prickar, är koncentrerad till Södergatan och Carl Krooks gata i kvarteren runt Gustav Adolfs torg. Södergatan bildar norr om Mäster Palms plats ett stråk av butiker som binder samman Söder med Södra Storgatan i den gamla staden.

Söderut finns butiker vid Industrigatan i Raus plantering. Det finns alltså ett stort ”glapp” i serviceutbudet längs stråken söderut från Gustav Adolfs torg.

Barriärer

Den övergripande naturliga barriären, som dominerar hela Helsingborg, är landborgen med sin nivåskillnad. Den berör dock inte H+-området och är på Söder genombruten med flera gatusträckningar.

Dagens barriärer för gående består av trafikleder och järnvägsspår. Därutöver utgör hela hamnområdet en barriär för att komma ner till Öresund. Jämfört med norra

Helsingborg är Söder starkt präglad av trafikbarriärer som isolerar flera delar från varandra.

Stråk, platser, utblickar

De viktigaste stråken för främst gående och cyklister är på kartan markerade med blå pilar. Huvudstråket är naturligt nog Södergatan med alla sina målpunkter, men även Bredgatan är ett viktigt nordsydligt stråk, särskilt för cykeltrafik, med bekväm förbindelse till Raus Plantering.

Öst-västligt är stråken påverkade av järnvägen och Malmöleden. Söder om Konsul Perssons plats och till Ramlösa station finns bara tre passager där man kan ta sig över eller under järnvägen. Det tydligaste stråket är Furutorpsgatan. Furutorpsgatan är också en av de få gator som bjuder på utblickar mot hamnen och Öresund.

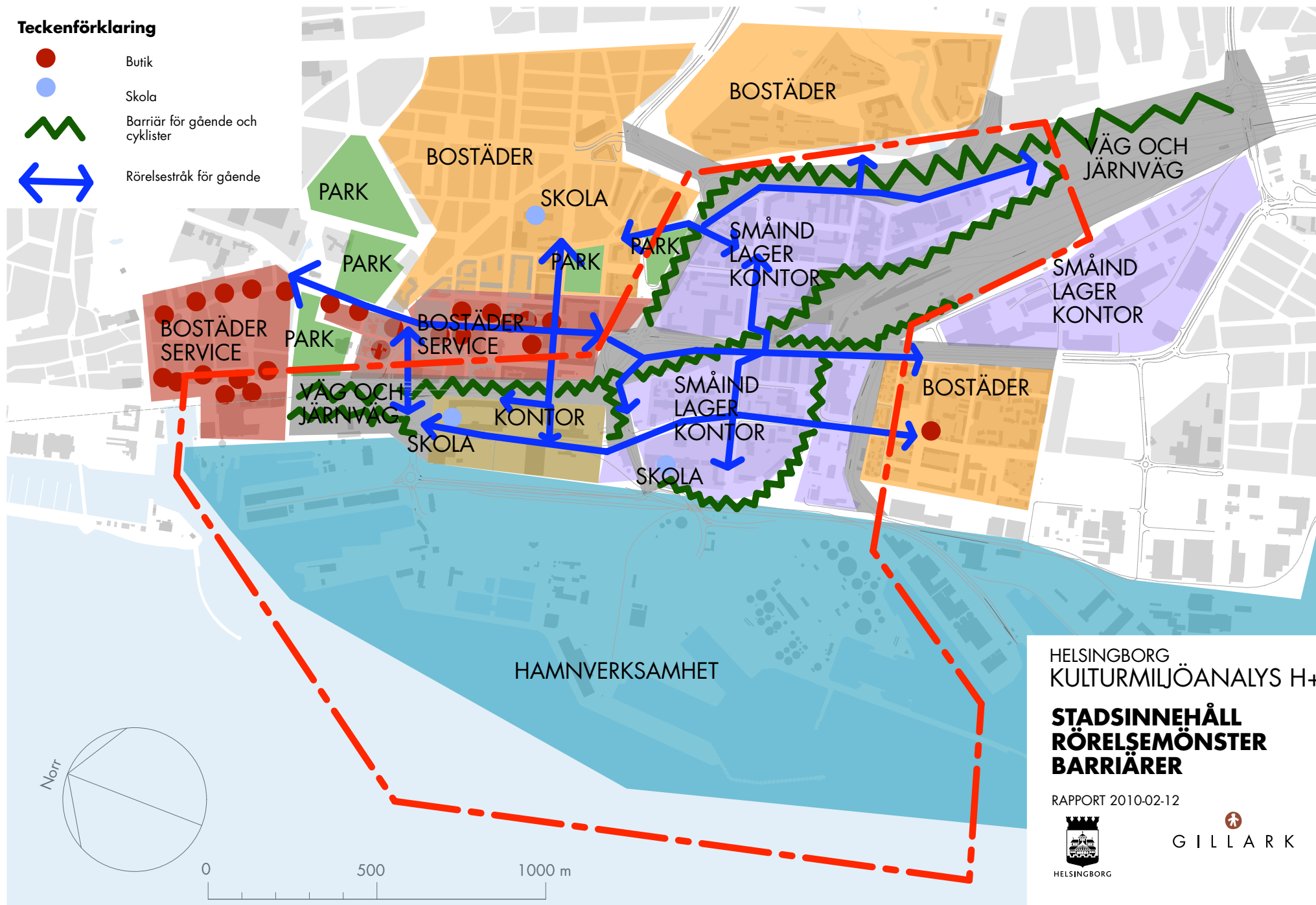
Gåsebäcksområdet är helt omgärdat av barriärer och har bara två infarter och en utfart för biltrafik. Sandgatan kan sägas vara huvudstråket i Gåsebäck och har en gångtunnel under järnvägen, men gångtrafiken på detta stråk är begränsad. Sandgatan har dock utblickar mot hamnen och Öresund.

Grönstruktur

Grönstrukturen i södra Helsingborg består huvudsakligen av de två parkerna Furutorpsparken och Sturzen- Beckers plats. Därutöver finns planterade delar av Malmöledens omgivning och en del obebyggda grönytor i Planteringen. I gränsen mot centrala staden ligger också Stadsparken.

Teckenförklaring

- Butik
- Skola
- ⚡ Barriär för gående och cyklister
- ↔ Rörelsestråk för gående

HELSINGBORG
KULTURMILJÖANALYS H+

STADSINNEHÅLL RÖRELSEMÖNSTER BARRIÄRER

RAPPORT 2010-02-12

GILLARK

1.4. Sammanfattande stadskaraktär

Arbetsstad del med industripräge

Söders historia speglar tydligt den expansiva industriepokens stad. Söder är den stadsdel i Helsingborg där industrier etablerades under senare hälften av 1800-talet och där arbetarbefolkningen bosatte sig nära arbetsplatserna. Denna historia är fortfarande levande hos den äldre generationen Helsingborgsbor och viktig att föra vidare till kommande generationer.

Idag har karaktären av arbetsstad del ändrats till att vara invandrar- och arbetsstad del och de större industrierna har försvunnit och ersatts av kontor och universitetscampus. Gränsen mellan det ”rika” norr och det ”fattigare” Söder är fortfarande tydlig, såväl i stadsbilden som i mångas medvetande. Gränssonen är mellan Trädgårdsgatan och Gasverksgatan/ Mäster Palms plats.

Söders struktur med den tidstypiska rutnätsplanen anpassad till Södergatans gamla sträckning och med 1800-talsstadens element som Gustav Adolfs kyrka och torg i centrum är en viktig del av stadskaraktären. Trots att antalet bevarade byggnader från sent 1800-tal och tidigt 1900-tal är begränsat så bibehåller Söder sin klassiska innerstadskaraktär. De industribyggnader som finns kvar väster om järnvägen inordnar sig även de i huvudsak i rutnätsplanens ursprungliga kvartersmönster. Husarregementets kaserngård inpassades även det i den ursprungliga rutnätsplanen genom att sex kvarter slogs samman.

Utbyggnaden av Gåsebäcksområdet med småindustrier på 1930- och 40-talen och senare lager och terminalbebyggelsen intill bangården har byggt vidare på Söders karaktär av industri- och kommunikationsområde.

Hamn nära stadsdel

Förutom äldre industrier och bakgrunden som arbetsstad del ger hamnen den dominerande karaktären för södra Helsingborg. Hamnen syns tydligt i flera gatuperspektiv med kranar och containers och trafiken till hamnen är påtaglig längs de stora trafiklederna. Samtidigt blockerar hamnverksamheten människors kontakt med Öresund och omöjliggör nästan helt promenader eller cykelturer ner till och längs med vattnet.

Omgärdat av trafik anläggningar

1960- och 70-talets trafikledsbyggande har, tillsammans med järnvägen, givit starka barriärer och givit stadskaraktären drag av förort i kontrast till rutnätsstadens innerstadskaraktär.

2. Kulturmiljöresurser – en analys och värdering

(Valuate)

Kulturmiljöer består inte enbart av de traditionellt utpekade mest värdefulla byggnaderna och bebyggelsemiljöerna. Begreppet kulturmiljö måste ses på ett bredare sätt. Kulturmiljön speglar olika perioders synsätt på vilka kvaliteter som ansågs viktiga i hus- och stadsbyggandet. En bred uppsättning representativa miljöer från olika perioder är därför en viktig grund för att förstå historien. Samtidigt ses oftast en sammanhållen och konsekvent stadsmiljö oavsett tidsepok som mer attraktiv än en splittrad stadsmiljö med olika epokers ideal vad gäller stadsstruktur och bebyggelse blandade huller om buller. Öppen förortsbebyggelse och trafikleder i en tät rutnätsstad ger ofta öppna sår i skarven mellan olika stadsbyggnadsideal. Men bebyggelse från olika tider som respekterar stadsstrukturen, oavsett det är kvartersstad eller öppen förortsstad, ger ofta en spännande stadsmiljö där olika arkitektoniska ideal samspelar inom ramen för samma stadskaraktär.

En grundprincip för en attraktiv stadsmiljö skulle kunna vara att tydliggöra och renodla stadskaraktären inom respektive delområde.

I ett samhälle som allt starkare präglas av konkurrens att skapa attraktiva livsmiljöer för att locka innovativa och företagsamma människor, blir kulturmiljön och de resurser den besitter en viktig pusselbit. Stadsmiljöer, som bär på en tydlig historia, som utnyttjas på ett framsynt sätt kan vara en avgörande faktor för att skapa en attraktiv stad. Att hitta en nisch eller specialitet som ingen annan har, t.ex. bland städerna i Öresundsregionen, är sannolikt en nyckel till framgång. I detta perspektiv har följande analys och värdering gjorts.

2.1. Tidigare utredningar

Som underlag till kulturmiljöanalysens innehåll och värdering av kulturmiljöer och byggnader har följande utredningar legat till grund.

Riksintresse Helsingborg

Delar av Helsingborg är av Riksantikvarieämbetet utpekade som riksintresse för kulturmiljövården med följande text, citerad från Länsstyrelsens hemsida:

”Helsingborg [M:K 15] 6215/1307

Motivering:

A) Hamn- och industristad, med för sjöfart och försvar strategisk placering vid den smalaste delen av Öresund och med anor sedan tidigaste medeltid. Staden

speglar de många utvecklingsskedena alltifrån den tidigmedeltida högstaden runt den kungliga borgen, den under högmedeltiden framvuxna lågstaden, 1600-talets befästningsstad till det sena 1800-talets och 1900-talets expansiva hamn- och industristad.

B) Institutionsmiljö i form av S:ta Maria sjukhusområde - en väl sammanhållen sjukhusanläggning av unik social och arkitektonisk betydelse.

Uttryck för riksintresset:

A) ”Kärnan” från 1300-talet, som utgjorde kärntornet i kungaborgen och andra lämningar av högstaden på landborgshöjden, kulturlager från tidig medeltid till stormaktstid, den välbevarade Mariakyrkan från 1300-talet. Lågstaden med gatunät som huvudsakligen växte ut under medeltidens senare del. Den småskaliga bebyggelsekaraktären med hus som spänner från medeltiden och framåt och där bara de offentliga byggnaderna tillåts bryta skalan. Lämningar och spår i gatunät och platsbildningar av 1600-talets befästningsstad. Spår av gamla vägsträckningar och gränslinjer i det som tidigare var stadens jordar runt den gamla stadskärnan och av den förindustriella stadens oplanerade utkantsbebyggelse utmed infartsvägarna.

Det sena 1800-talets och tidiga 1900-talets stadsbyggande, med kompakta stenstadskvarter, boulevardstråk, platsbildningar, parker och offentliga byggnader. Den sedan 1800-talet successivt utbyggda hamnen och järnvägen med tillhörande byggnader som visar på funktionen som viktig hamn- och även järnvägsstad. Burgna villaområden, arbetarkvarter, industrier och andra arbetsplatser som berättar om stadens sociala och funktionella skiktning. Uttryck för modernismens byggande som konserthuset, tullhuset vid Sundstorget, H55-utställningen, krematoriet samt olika bostadsområden. Den lokala byggnadstraditionen med mycket tegel och ljust putsade och rikt ornamenterade fasader.

B) S:ta Maria - Helsingborgs hospital - komplett sjukhusanläggning i parkmiljö av arkitekten C Westman från 1917-1926 med kyrka och väl bevarat byggnadsbestånd i helsingborgstegel.”

- Spåren av gamla förindustriella vägsträckningar och ägo gränser samt den förindustriella stadens oplanerade utkantsbebyggelse utmed infartsvägarna är av riksintresse.

- Det sena 1800-talets och tidiga 1900-talets stadsbyggande, med kompakta stenstadskvarter, boulevardstråk, platsbildningar, parker och offentliga byggnader, t.ex Söder, är av riksintresse.

-Arbetarkvarter, industrier och andra arbetsplatser som berättar om stadens sociala och funktionella skiktning är av riksintresse.

- Den lokala byggnadstraditionen med mycket tegel och ljusst putsade och rikt ornamenterade fasader är av riksintresse

Kulturminnesvårdsprogram 1991

Pekar ut flera pedagogiska exempel på Helsingborgs utveckling som kulturhistoriska värden, som

- Det historiska vägnätets bibehållande fram till idag, t.ex Södergatan i gamla Landskronavägens sträckning, Malmöleden i gamla Ramlösvägens läge och Gasverksgatan i gamla Eneborgsvägens läge.

- Järnvägs- och hamnutbyggnaderna med Inre hamnen som var Sveriges första betongkonstruktion av betydelse, och järnvägens dragning.

- De betydande industri anläggningarna på Söder och vid hamnen, där de idag enda kvarvarande byggnaderna finns vid Bredgatan.

- Husarregementets byggnader har ett samhälls- och byggnadshistoriskt värde då de tydligt redovisar en äldre form av byggnadsskick knuten till den speciella funktionen.

- Söders arbetarbebyggelse är viktig att bevara som minne av Helsingborgs industriella utveckling, särskilt de få kvarvarande tvåvåningshusen som var den förhärskande byggnadstypen. Förutom kyrkan är Gustav Adolfs församlingshem och badhuset viktiga offentliga byggnader. Även Folkets hus har ett stort värde, socialhistoriskt och arkitektoniskt.

- Raus plantering, som exempel på utanför stadsgränsen oreglerad stadsutveckling, har i de kvarvarande delarna i kvarteren Palmen östra och Palmen västra och i kvarteret Hyacinten stora kulturhistoriska värden.

Kulturmiljöer i Gåsebäck

Helsingborgs museer, Karin Gustavsson, 2002

Beskriver Gåsebäcks historia och bebyggelseutveckling som ett mångfasetterat småindustri- och serviceverksamhetsområde. Redovisar Gåsebäcks kulturhistoriska värden som en brokig och inte alltid estetisk blandning men med stark egen karaktär.

Kulturmiljöanalys H+ Helsingborg

De enskilda byggnader som redovisas är

- Jutefabriken (Japan 4)
- Lokverkstäderna (Söder 2:70)
- Lions industrier (Portugal 9)
- Konstkvarnstensfabriken (Portugal 6)
- Svahns boktryckeri (Spanien 11)
- Brandstationen (Italien 8)
- Funkisbyggnader i Portugal 1, 7 och 8 samt Spanien 5
- Tekniska förvaltningens kontorsbyggnader vid Gåsebäcksvägen, kv Spanien
- "Banankompaniet" (Asien 17)
- "Kärnkaffe" (Asien 21)
- f.d Verkstadsmekano (Spanien 11)
- "Snickeriet" (Asien 19)
- Entek/Gatukontorets förrådslänga vid Motorgatan (Spanien)
- Bergstens tryckeri i kv Karpen
- Postmodernistisk byggnad i hörnet Kvarnstensgatan- Östra Sandgatan (Spanien 11)

Stadsdelsanalys för Gåsebäck

Stadsbyggnadskontoret, Caroline Dahl, Maja Jonasson, 2006

Beskriver Gåsebäck som ett renodlat verksamhetsområde för mindre industrier, hantverk och järnvägsservice. Ett antal kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer, huvudsakligen från 1930- och 40-talet pekas ut:

1. Jutefabriken (Japan 4)
2. Lokverkstäderna (Söder 2:70)
3. Lions industrier (Portugal 9)
4. Konstkvarnstensfabriken (Portugal 6)
5. Svahns boktryckeri (Spanien 11)
6. Brandstationen (Italien 8)
7. "Banankompaniet" (Asien 17)
8. "Kärnkaffe" (Asien 21)
9. f.d Verkstadsmekano (Spanien 11)
10. "Snickeriet" (Asien 19)

Stadsdelsanalys för Södra hamnen

Stadsbyggnadskontoret, Caroline Dahl, Johanna Kaaman, 2006

Omfattar området mellan Carl Krooks gata och Sjögatan från Inre hamnen till Västra Sandgatan. Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen som pekas ut är

- Husarregementet, nuvarande Rönnowska skolan, 1882 och 1950-tal
- Sockerbruket, nuvarande IKEA Huvudkontor, 1889-90
- Tretornfabriken, 1890 och 1943-45
- Kvarteret Leda 2, Rönnowsgatan/ Bredgatan,
- Bredgatan 19, kafferosteri mm 1924-25
- Magasin 405, Oceanhamnen, 1945
- Magasin 402 med de välvda taken, 1964
- Kvarteren Hannover, Kolonien och Söder vid Carl Krooks gata.

Kulturhistorisk utredning Södra Hamnen- Gåsebäck

God Bostad Kulturmiljökonsult, Daniel Melchert, 2007

Bred genomgång av den historiska utvecklingen av södra Helsingborg med dess bebyggelsestruktur och bebyggelsekaraktär med exempel på byggnader från olika epoker.

Förslag till Bevarandeprogram för Planteringen

Bevarandepanskommittén. Inventering av Adam Katzeff. Utkast 2009, ej antaget.

Beskriver Planteringen historia och alla delområden på fastighetsnivå. Anger för de tre kvarter som ingår i kulturmiljöanalysens område följande byggnader som dels Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12, dels Bebyggelse av kompletterande värde enligt PBL 3:10, dels Övrig bebyggelse.

2.2. Historia, stämning och karaktär som kan vara en framtidsresurs

Upplevelserik industri- arbetar- och invandrarstadsdel

Söders karaktär av arbetar- och invandrarstadsdel skulle kunna vidareutvecklas till en stadsdel där en rik variation av kulturer, tolerans mot människor med olika bakgrund, öppenhet mot omvärlden blir ett starkt bidrag till Helsingborgs attraktivitet.

Stadsmiljö och stadsstruktur med den gamla rutnätsstaden kan ge en bra ram för ett sådant blandat och varierat stadsinnehåll och stadsliv. En näraliggande jämförelse kan vara stadsdelen Möllevången i Malmö, som har en liknande historisk bakgrund och idag är en av de mest spännande och attraktiva stadsdelarna i Malmö. Där har under de senaste tio åren den mångfasetterade miljön med butiker och restauranger grundat en positiv spiral som ökat inflyttningen av yngre som i sin tur attraherat andra. Den sammanhållna stadsmiljön kring Möllevångstorget, också en sen 1800-talsstad, har bidragit till attraktiviteten.

Hamnpräglad stadsdel

Närheten till hamnen är en tillgång, den ger stadsdelen en särskild stämning. Istället för att se hamnen som ett hinder för vattenkontakt skulle det kunna vara möjligt att ordna säkra förbindelsestråk mellan Söder och vattnet som dels visar hamnmiljön,

som i sig är spännande, dels gör det möjligt att ta sig ut till vattnet. Västhamnsfisket är ett intressant sådant exempel som skulle kunna byggas ut så att miljön längs piren blir mer attraktiv. En passage ner till vattnet i Sandgatans förlängning skulle återupprätta Söders och Gåsebäcks tidigare kontakt med Öresund.

2.3. Kulturmiljöns resurser

De stadsstrukturer som finns i södra Helsingborg idag och deras historia, som beskrivits i tidigare kapitel, är en resurs som kan nyttjas och skapa mervärde för de nya stadsdelar som ska växa fram inom H+ området. Mot denna bakgrund har de stadsstrukturer och byggnader som bedöms kunna vara en kulturmiljöresurs lyfts fram.

De miljöerna som presenteras här bidrar på olika sätt till berättelsen om Helsingborgs historiska framväxt och kulturmiljöernas betydelse för stadsdelens och hela Helsingborgs karaktär. För att synliggöra vilka miljöer och stadsstrukturer som antas ha störst potential att skapa detta mervärde har vi gjort följande sammanställning. Denna lista skall inte ses som en bevarandevärdering motsvarande de som görs i bevarandeprogram, utan som ett framåtblickande kunskapsstöd för att kunna utnyttja kulturmiljön på bästa sätt i planeringen där så är möjligt med hänsyn till andra planeringsförutsättningar.

För att göra listan över kulturmiljöresurser, samt tillhörande kartor, mer lättläsbara är stadsstrukturer och byggnader indelade i tre nyanser som visar i hur hög grad de antas kunna utgöra en kulturmiljöresurs. De kulturmiljöresurser som anses kunna utgöra en mycket stor kulturmiljöresurs presenteras först och de som anses kunna utgöra en viss kulturmiljöresurs sist.

De stadsstrukturer, byggnader och anläggningar som anses kunna utgöra en mycket stor kulturmiljöresurs berättar om stadens historia på mycket värdefullt sätt. De utgör också exempel på hög kvalitet på arkitektur och/eller stadsbyggande och bedöms kunna ha goda möjligheter att nyttjas för att skapa en attraktiv framtida stadsmiljö.

Annan stadsstruktur, byggnader och anläggningar anses kunna utgöra en stor kulturmiljöresurs genom att de berättar om stadens historia, har god kvalitet på arkitektur och/eller stadsbyggande, och bedöms kunna ha möjligheter att nyttjas för att skapa en attraktiv framtida stadsmiljö.

Inom området finns det dessutom stadsstruktur, byggnader och anläggningar som har ett visst värde för att berätta om stadens historia och därför anses kunna vara en viss kulturmiljöresurs. Dessa miljöer kännetecknas inte i första hand av god arkitektur, men kan ändå i vissa fall vara intressanta att använda i den framtida stadsstrukturen.

Begreppet kulturmiljöresurs är generöst såtillvida att de stadsstrukturer och byggnader som listas på olika sätt kan bidra till en attraktiv framtida stadsmiljö. I

ett fall kan det vara intressant att bevara en byggnad intakt, i ett annat att fullfölja en påbörjad historisk stadsstruktur, medan det på ett tredje ställe kan vara acceptabelt att riva och bygga nytt med inspiration från det gamla.

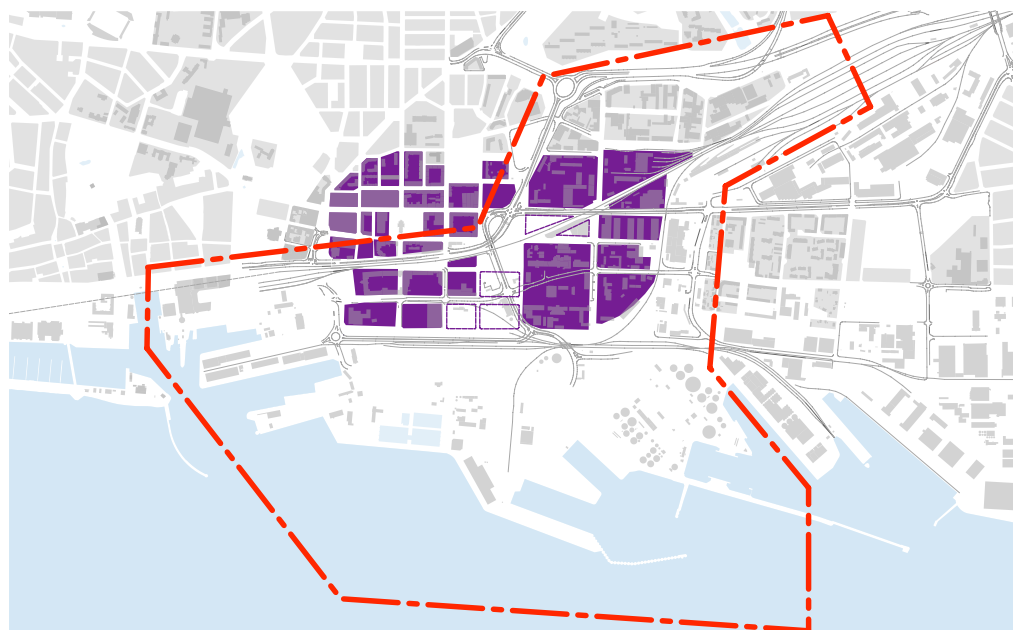
Avvägningen mot andra intressen kommer att göras i den fördjupade översiktsplanen. I den framtida planeringen kan andra intressen än de som lyfts i detta PM prioriteras. I dessa fall är det viktigt att kunna redovisa även de intressen som prioriterats bort samt hur avvägningen gått till. Eventuellt ställningstagande till framtida skyddsbestämmelser görs ej i detta PM utan kommer att ske i arbetet med kommande detaljplaner med stöd i den fördjupade översiktsplanen.

2.4. Stadsstrukturer och byggnader som bedömts kunna vara en framtidsresurs

Stadsstrukturer och byggnader som av arbetsgruppen bedömts kunna vara kulturmiljöresurser är följande. Kulturmiljöanalysen gör en samlad bedömning som inte nödvändigtvis följer de olika bevarandeprogrammen.

Söders tidstypiska industri- och arbetarrutnätsstad från sent 1800-tal

Den tydligaste stadsstrukturen som finns inom det studerade området är den rutnätsstruktur som lades fast i stadsplanen från 1876 och 1881 och som därefter har

Söders rutnätsstruktur från 1870-talet skulle kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs

bebyggts under flera årtionden. Den har givit grundkaraktären åt Söder som en egen stadsdel med kyrka, skola, service och handel och arbetsplatser i flera stora industrier i och intill stadsdelen och är en mycket stor kulturmiljöresurs. Rutnätsstrukturen är också en viktig del av Helsingborg som Riksintresse.

Grundläggande för att bibehålla Söders innerstadskaraktär är att inte frångå rutnätsstadens principer med rätvinkligt gatunät, bebyggelse i kvartersgränsen, ett blandat innehåll, en varierad husutformning, mänsklig skala i gatuplanet och butiker och service i gatuplanet längs de viktiga stråken.

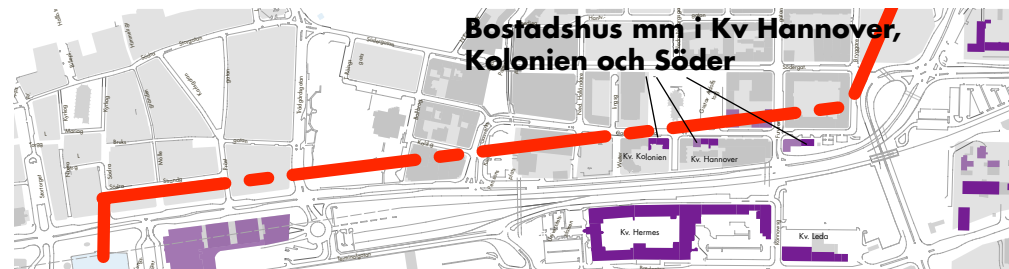
De byggnader som finns kvar från sent 1800-tal är viktiga för att åskådliggöra den sena 1800-talsarbetarstadsdelen och bidra till denna stadskaraktär. De viktiga byggnaderna är: (inom Kulturmiljöanalysens område)

Bostadshus från 1800-talet i Kvarteren Hannover, Kolonien och Söder väster om Carl Krooks gata

Söders arbetarbebyggelse är viktig att bevara som minne av Helsingborgs industriella utveckling, särskilt de få kvarvarande två- trevåningshusen som var den förhärskande byggnadstypen.

Bostadshus med butiker och industribyggnader av Söders ursprungliga karaktär längs Carl Krooksgatan. Högra bilden visar en tobaksfabrik från 1903

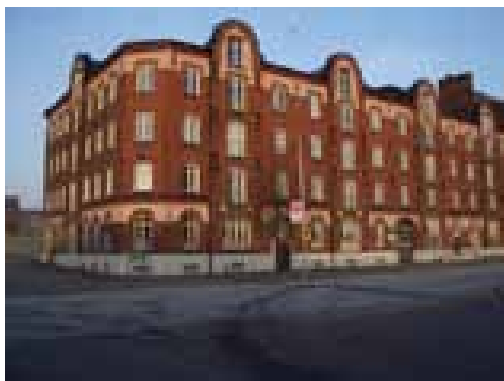
Bostadshus mm i Kv Hannover, Kolonien och Söder

Byggnaderna utgör en kulturmiljöresurs genom att vara de enda kvarvarande av de typiska bostadshus som byggdes på Söder under expansionsåren 1870-90. Eftersom de är mycket viktiga för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling och Söders karaktär av industriepokens stadsdel skulle de kunna utgöra en mycket stor kulturmiljöresurs.

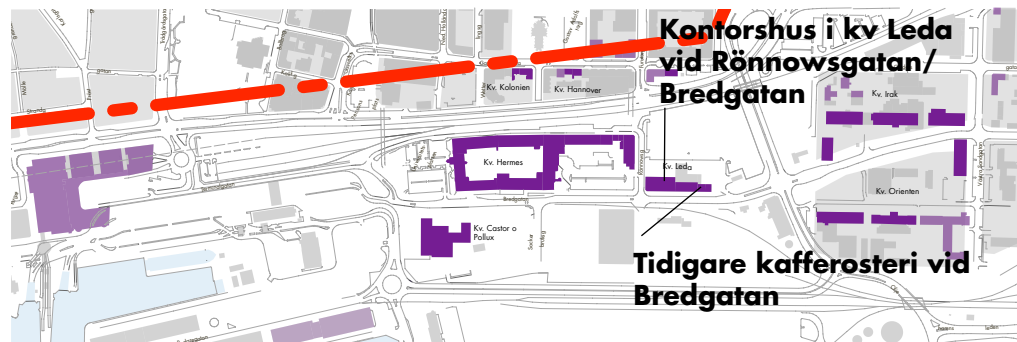
Byggnad i Kvarteret Leda 2, Rönnowsgatan/ Bredgatan

Rönnowsgatan 2, Byggår: 1904, Arkitekt: Ola Anderson, Byggmästare: F.A. Lundgren, Byggherre: Skåne Hallands Utsädesaktiebolag
Uppfördes i ett av de kvarter som lagts ut för lagerbyggnader i stadsplanen från 1876 för Söder. Tegelbyggnad i fyra våningar. Fasader i rött tegel med putsade fält ovanför fönster på första och fjärde våningarna. Sockel i ljus puts. Entrén vetter mot Bredgatan och är delvis ombyggd, liksom fönstren, som ursprungligen var mindre och delvis täckta av fönsterluckor. Byggnaden rymmer idag kontorslokaler.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Kontorshus i kv Leda vid Rönnowsgatan/Bredgatan

Byggnaden är en av de få kvarvarande byggnaderna i kvarteren väster om järnvägen från det sena 1800-talets industriepok och är mycket viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. Den arkitektoniska kvalitén är hög och den har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs

Kafferosteri Bredgatan 19

Byggår: 1924-25, Arkitekt: Mauritz S:son Claes, Byggherre: Skånska Kaffe Aktiebolaget

Uppfördes i ett av de kvarter som lagts ut för lagerbyggnader i stadsplanen från 1876 för Söder. Inrymde bland annat råkaffelager, rosteri, plockningssal och kontor. Byggnaden är ett fint exempel på stadsmässig nyklassicism i brun-rött helsingborgstegel med delvis utsmyckad fasad.

Två ordinära våningar följs av en mezzaninvåning som avslutas med en rundbågefris, varefter de översta våningarna tar vid. På 1970-talet togs ett större hål upp i fasaden på mezzaninvåningen. Idag sitter där ett fönsterband men bortsett från detta är fasaden välbevarad.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Byggnaden är en av de få kvarvarande byggnaderna i kvarteren väster om järnvägen från det sena 1800-talets industriepok och är mycket viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. Den arkitektoniska kvalitén är hög och den har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs

Tidigare kafferosteri vid Bredgatan

Tretorns gamla fabriksbyggnader från 1890 och 1943-45

Kv Hermes 11, Rönnowsgatan 6 - 10, Bredgatan 7 - 11

Byggår: 1890, 1943-45 Arkitekt: Ola Anderson / Mauritz Frohm, Mogens Mogensen, Byggmästare: F.A. Lundgren, Byggherre: Konsul Olsson

Första delen av galoschfabriken på Bredgatan uppfördes som en fyra våningars mönstermurad byggnad. Redan under 1890-talet byggdes den ut i flera omgångar. Den ursprungliga fabriken revs senare och dagens byggnad uppfördes på 1940-talet.

Byggnaden murades i helsingborgstegel i sex våningar och fick 150 meter långa symmetriska fasader mot Bredgatan och Rönnowsgatan. År 2000 invigdes Campus Helsingborg, som är en del av Lunds universitet, i det ombyggda och renoverade kvarteret Hermes som även rymmer ett flertal företag. Ett nytt entréparti utformades mot den nyanlagda Universitetsplatsen i ljusgul puts med stora fönsterpartier. Byggnaden ger ett slutet intryck både mot Bredgatan och Rönnowsgatan. Fönster i regelbundna rader förstärker fasadens horisontalitet.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Byggnaderna representerar den viktigaste kvarvarande industrimiljön i Södra hamnen från det sena 1800-talets industriepok och ett av de viktiga Helsingborgsföretagen. Miljön är mycket viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. Den har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs

Gamla Tretornfabriken, idag Campus Helsingborg och kontorslokaler

Gamla Sockerbruket, nuvarande IKEA Huvudkontor, 1889-90

Kv Castor och Pollux, Sjöгатan 1

Byggår: 1889-90, 2001-2004 Arkitekt: Mauritz Frohm, Wikerstål arkitekter Byggherre: Helsingborgs Sockerfabriks AB, IKEA

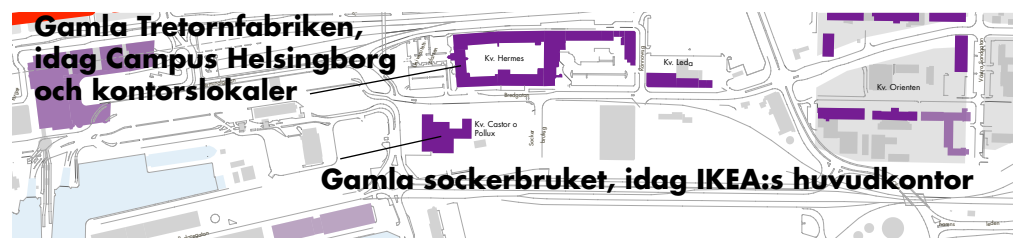
Helsingborgs sockerbruk uppfördes i fyra våningar i både gult Rögletegel ("Olsasten") och rödbrunt helsingborgstegel ("Persasten"). Exteriören utformades i så kallad Rundbogen-stil, en blandning av förebilder från Bysans, romantik och italiensk ungrenässans. Dagens utseende är ett resultat av en genomgripande ombyggnad för att inrymma Ikeas huvudkontor. Av exteriören är det lätt att utläsa vilka delar som är nya och vilka som är ursprungliga. Tilläggen är utförda i svart korrugerad minerit och ljus puts. Materialen bildar en tydlig kontrast mot det gula teglet, både avseende färg och struktur.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Byggnaden är en av de få kvarvarande industribyggnaden i Södra hamnen från det sena 1800-talets industriepok och är mycket viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. Den har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara mycket stor kulturmiljöresurs

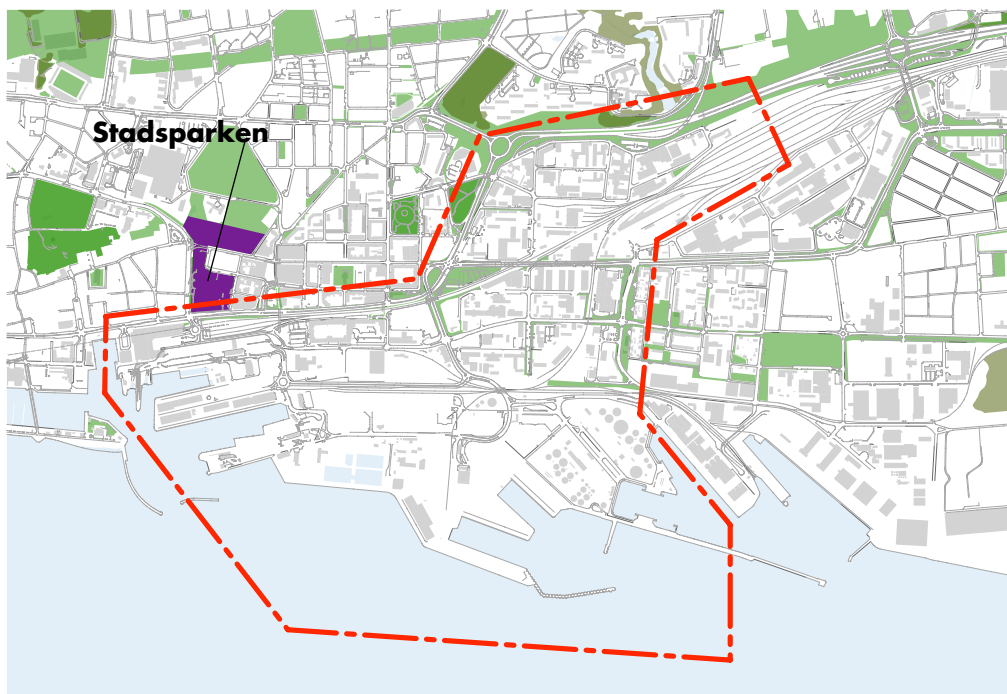
Gamla sockerbruket, idag IKEA:s huvudkontor

Stadsparken- Krookska planteringen

Stadsparken, som tillkom i samband med järnvägen 1865, och senare utvidgades genom Carl Krooks donation av en del av Bålbroyckan, är ett betydelsefullt inslag i stadsmiljön som berör området för kulturmiljöanalysen. Stadsparken fick 1865 järnvägsstationen som en av två fondbyggnader, den andra var Essénska villan. Parken kom att bli en tydlig avgränsning mellan den äldre staden i norr och den framväxande industristadsdelen Söder. Under det sena 1800-talet blev kvarteren mot Stadsparken och Järnväggsgatan bebyggda med rikt utsmyckade bostadshus i tidens anda och blev en del av stadens fina fasad mot hamnen och järnvägsstationen där anländande besökare kunde imponeras av stadens skönhet.

Stadsparken är en del av ett sammanhängande gröonstråk med institutionsbyggnader från Bergaliden och kyrkogårdarna ner mot hamnen och skulle kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs.

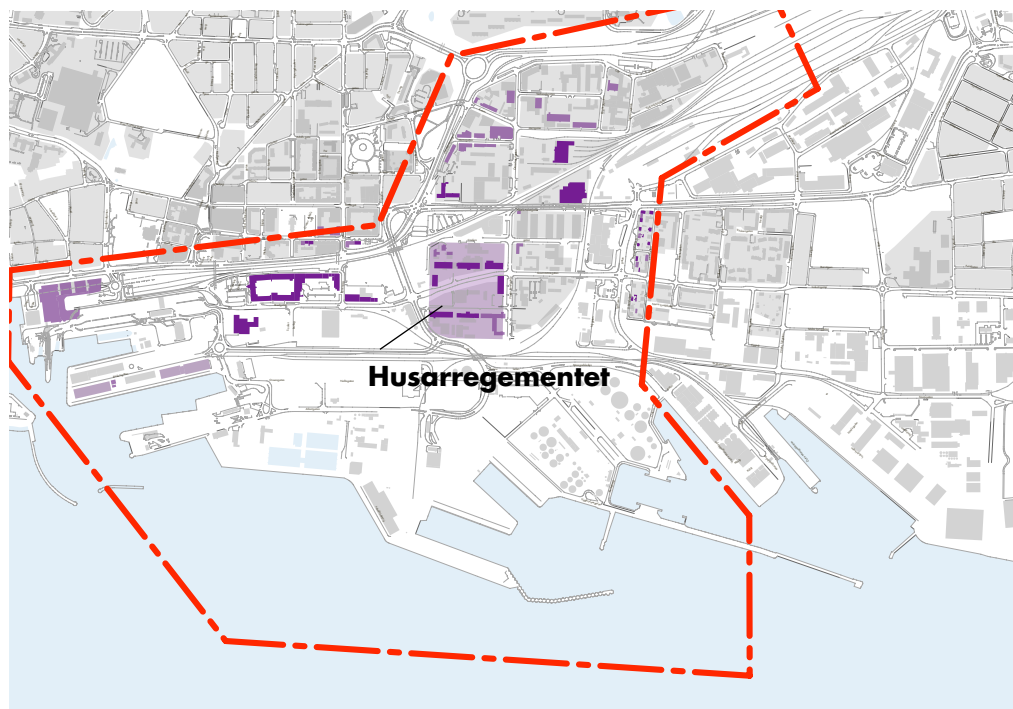

Essénska villan, en av de två tidigare fondbyggnaderna för den ursprungliga järnvägsparken, sedermera Stadsparken.

Husarregementet, en stad i staden

Det gamla Husarregementet, senare slakteri och idag delvis nyttjat som yrkesskola, skulle kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs som har möjligheter att bli en särpräglad stadsmiljö i det framtida Helsingborg. Den ursprungliga bebyggelsen, som i hög grad finns kvar, är av hög arkitektonisk kvalitet. Förutom att bebyggelsen förmedlar en, visserligen rätt kort, epok av militär historia på platsen, är den intressant som miljö med likartade tegelbyggnader runt kaserngården som, i ursprungligt skick, bildar ett gemensamt torgrum, avgränsat från staden i övrigt. Husarregementet är också en viktig del av Helsingborg som Riksintresse. Området kan därför vara en mycket stor kulturmiljöresurs.

Med en återställd kaserngård och rätt utformade nya byggnader skulle miljön kunna bli en attraktiv "stad i staden" med skolor, bostäder, ateljéer etc. Miljön har liknande karaktärsdrag som de militära områdena i Christianshavn i Köpenhamn, där en omvandling till nya verksamheter pågår för fullt.

Gamla Husarregementet som byggdes 1882 är en liten stad i staden, infogad i sex kvarter i rutnätsplanen från 1876. Området är ett stycke skånsk militärhistoria och har mycket stora resurser att bli en särpräglad Helsingborgsmiljö.

De byggnader som finns inom området bedöms ha följande resurser:

Husarregementets 1880-talsbyggnader, Kv Orienten och kv Irak

Byggår: 1882, Arkitekt: Mauritz Frohm, Byggmästare: C.G. Hallberg, Byggherre: Försvarsmakten, Helsingborgs stad

Regementet bestod vid uppförandet av ett antal byggnader: kaserner, administrationsbyggnad, ridhus och stallar, gymnastik- och kokhus. Byggnaderna ramade in en central kaserngård och uppfördes i 2 till 3 våningar i gult tegel. Anläggningen gavs en funktionell och stram form. Senare tillbyggnader har anpassats till den ursprungliga bebyggelsen i fråga om proportioner och materialval.

Regementet lämnade anläggningen redan 1912 för den nybyggda Berga kasern. Sedan 1914 fungerar den västra delen som skola och den östra som slakteri. Kvarteret delas av Bredgatan.

Enligt Kulturminnesvårdsprogram för Helsingborgs kommun bedöms området ha avsevärda kulturhistoriska värden. Flera enskilda byggnader inom området bör få skydds- eller varsamhetsbestämmelser. Dessutom bör de olika byggnadsdelarna på sikt betraktas som en sammanhållen miljö. Idag upplevs anläggningen som splittrad, framförallt på grund av Bredgatan och avgränsningen kring slakteriet.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Byggnaderna är en i stadsdelen unik samling av militära byggnader som är mycket viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. De har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön och kan därigenom vara en mycket stor kulturmiljöresurs.

Husarregementets stallar

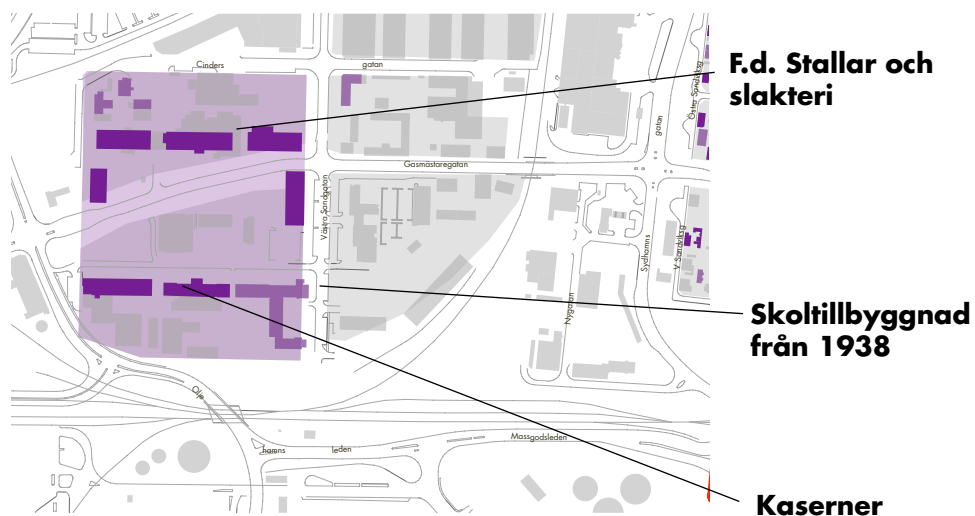
Husarregementets kaserner

Skollärobyggnad från 1930

Skolverksamheten har genererat flera sentida byggnader. Byggnaden söder om "kanslihuset" är, liksom de ursprungliga, uppförd i gult tegel 1938 och med god arkitektonisk kvalitet.

Byggnaden är ett modernt tillskott som skiljer sig från den ursprungliga bebyggelsen, men är ändå anpassad i skala och materialval och med god arkitektonisk kvalitet.

Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs

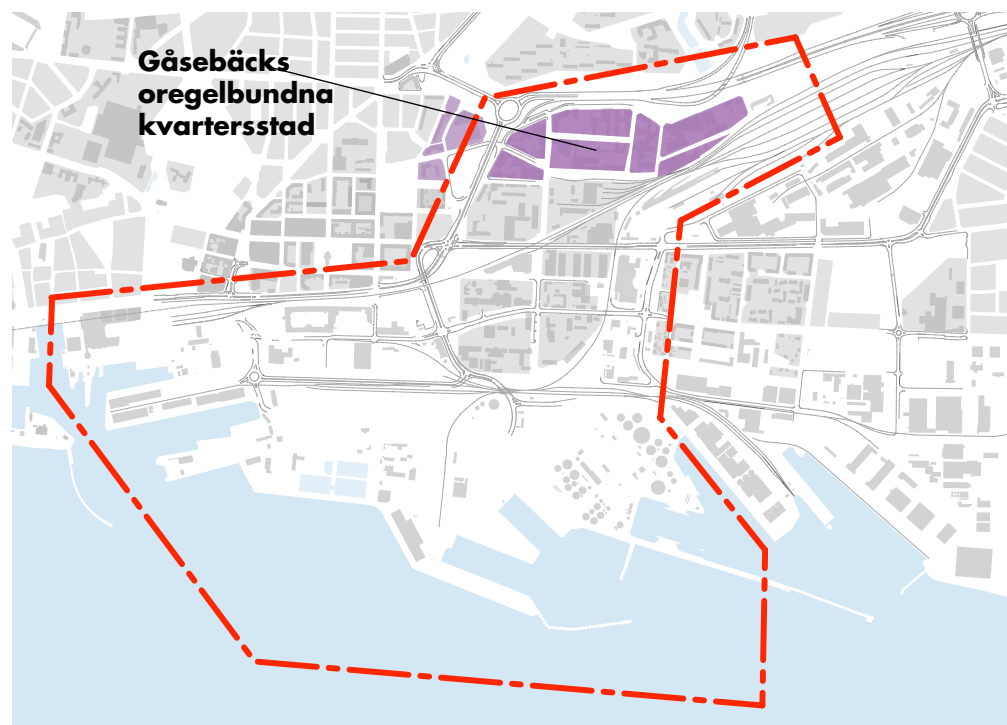

Nybyggnad vid Husarregementet för Rönnowska skolan, 1938. Arkitekt Mogens Mogensen

Gåsebäckens mångfasetterade småindustriområdesdel

Kombinationen av 1870-talets rutnätsstruktur, i kvarteren närmast Sandgatan och Södergatan, och det tidiga 1900-talets medeltidsinspirerade oregelbundna stad syns tydligt i Gåsebäck. Blandningen av den tidigfunktionalistiska och 40-talstraditionella bebyggelsen och den variationsrika hantverks- och småindustri användningen, har denna stadsdel en alldeles egen karaktär. De äldsta industribyggnaderna berättar om hur Helsingborgs företag var kopplade till jordbruksexporten. Jutfabriken försåg t.ex. Helsingborg med säckar för spannmålsexporten och lokverkstäderna visar på järnvägens stora betydelse för just jordbruksexporten. Senare industrier i Gåsebäck är flera kopplade till import av livsmedel som Banankompaniet och Kärnkaffe.

Kulturmiljön skulle här kunna vara en mycket stor resurs för framtiden genom områdets mångfasetterade men ändå helgjutna karaktär, de både raka och vinklade gatuperspektiven, fin trädplantering på Motorgatan, blandningen av innehåll i stadsdelen och flera byggnader av hög kvalitet. Gåsebäck är en stadsmiljö som kan utvecklas för småskaliga kreativa verksamheter blandat med bostäder.

De byggnader som skulle kunna ses som viktiga kulturmiljöresurser för att visa stadsdelens ursprung och karaktär är:

Brandstationen, Kv Italien 8

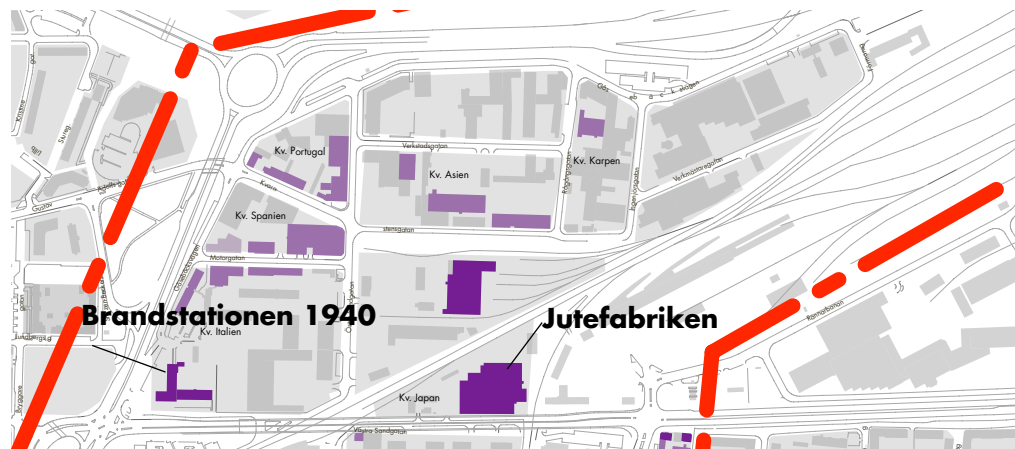
Brandstationen i kvarteret Italien uppfördes 1940 efter Mogen Mogensens ritningar. Byggnaden utgör en av Gåsebäcks viktigaste karaktärsbyggnader och är ett landmärke vid södra infarten. Fasadmateriell utgörs av helsingborgstegel. Byggnaden är uppbyggd av ett antal enkla volymer, med många fina och välarbetade detaljer. Fyra våningsplan mot väster, där det ursprungligen var bostäder, har balkonger.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en viktig karaktärsbyggnad och landmärke i Gåsebäck som tydligt visar stadsdelens 1930-40-talskaraktär. Den är ett intressant exempel på en lokalt präglad funktionalism med mörkt Helsingborgstegel och håller en hög arkitektonisk kvalitet. Byggnaden skulle därför kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs.

Brandstationen 1940

Jutefabriken, Kv Japan 4

Genom sitt sågtandade tak är detta en av områdets mest karakteristiska byggnader. Både produktionsbyggnaderna, som tillkom från 1896 och åren närmast därefter, och kontorsbyggnaden och vaktmästarebostaden från 1940-talet är mycket välbevarade. Jutefabriken är uppförd i gult tegel med sparsam dekor i form av band i ett mörkare tegel som följer byggnadens kontur. Produktionen av säckar av jute expanderade kraftigt fram till 1905, sedan följde flera hög- och lågkonjunkturer.

I mitten av 1960-talet upphörde tillverkningen och ny verksamhet etablerades i byggnaderna. De ursprungliga skorstenarna har rivits, men i övrigt är byggnaderna välbevarade.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av de få kvarvarande byggnaderna från det sena 1800-talets industriepok och är viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. Den arkitektoniska kvalitén är hög och den har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs

Jutefabriken på 1940-talet till vänster och på 2000-talet nedan

Svahns boktryckeri, Kv Spanien 11

I fastigheten Spanien 11 längs med Motorgatan uppfördes 1937 en byggnad med produktionslokaler och två lägenheter. Arkitekt var Mogens Mogensen och byggherre boktryckare Isidor Svahn. 1949 ändrades verksamheten i byggnaden för AB Sveriges litografi ska industrier. På 1970-talet etablerade sig en färgfirma i byggnaden, och sedan dess har den använts till flera olika verksamheter.

Byggnadens fasad är sedan 1968 klädd med eternitskivor. Trots fasadbeklädnaden och en del ändringar i form av igensatta fönster är byggnaden mycket välbevarad och den har en del mycket klassiska funktionalistiska drag, däribland de långa svängda balkongerna. I gällande detaljplan finns verksamhetsbestämmelser.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av de få tidstypiska funkisbyggnaderna i denna del av staden. Den arkitektoniska kvalitén är hög och den har också goda möjligheter att med varsam renovering utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Svahns tryckeri 1937

F.d plåtslageri från 1935

Plåtslageriverkstad, Kv Spanien 5, Gåsebäcksvägen 6/ Motorgatan.

Här uppfördes 1935 en plåtslageriverkstad, med en lägenhet ovanpå. Arkitekt var A Arvidsson. 1937 byggdes huset till med ett bleckslageri. Den nuvarande fasadbeklädnaden – vit plåt – tillkom 1988. Huset är – under plåten – en typisk funkisbyggnad med närmast kvadratisk grundplan och platt tak. *(Beskrivning ur Kulturmiljöer i Gåsebäck)*

Byggnaden representerar ursprungligen en typisk funkiskaraktär och skulle därför kunna vara en viss kulturmiljöresurs.

Bergstens, Kv Karpen

Bergstens tryckeri är det enda kvarvarande boktryckeriet i området. 1961 etablerade sig företaget i lokaler som man fortfarande nyttjar, på Rågångsgatan i kv Karpen. Arkitekt var Filip Lundgren. Flera företag med anknytning till den grafiska branschen har funnits och finns fortfarande, som Helsingborgs reproduktionsanstalt på Ingenjörsgatan. Huset intill byggdes ursprungligen för Klichécentralen. *(Beskrivning ur Kulturmiljöer i Gåsebäck)*

Byggnaden representerar en tidig 60-talskaraktär med gedigna material och noggrann detaljutformning och skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Lokverkstäderna, Söder 2:70

Takkonstruktionen utgörs även här av sågtandat tak. I Helsingborg är det enbart inom Gåsebäck som denna typ av bebyggelse finns kvar varför de är av stort kulturhistoriskt värde. Byggnaderna är uppförda i mörkbrunt helsingborgstegel.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av de få kvarvarande byggnaderna från det sena 1800-talets industriepok och järnvägsutbyggnad och är viktig för berättelsen om Helsingborgs historiska utveckling. Den arkitektoniska kvalitén är hög och den har också goda möjligheter att utnyttjas för att berika den framtida stadsmiljön. Byggnaden skulle därför kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs.

Lions industrier, Kv Portugal 9

Den första byggnaden inom kvarteret Portugal var en färgerifabrik som uppfördes för företaget Otto Lion & Co. Delar av den äldsta byggnaden finns fortfarande kvar, integrerad i om- och tillbyggnader från senare tid. De äldsta byggnadsdelarna har ett tidstypiskt utförande i gult tegel med stora fönster med rundade överstycken. I kontorsbyggnaden från 1951 mot Sandgatan återfinns ett mycket elegant trapphus. Övriga byggnader mot Sandgatan har under senare tid klätts in med plåt. Inom komplexet finns även en f.d vävsal med sågtandat tak, liknande lokverkstäderna och jutefabriken, men uppförd betydligt senare. Företaget sysslade med tillverkning av sidenblommor och merparten av de anställda var kvinnor.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av tidstypisk ungmödan industribyggnad som bidrar till Gåsebäcks karaktär från mitten av 1900-talet. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs

Lions industrier

Konstvarnstensfabriken, Kv Portugal 6

1920 uppförde AB Helsingborgs Konst- och kvarnstensfabriken byggnad med fabrik, kontor, lager och bostad längs med nuvarande Kvarnstensgatan. Arkitekt var Ola Andersson. Byggnaden är uppförd i helsingborgstegel och relativt oförändrad. Fasaden med stora järnfönster mot Kvarnstensgatan är ett av gatans kännetecken.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av tidstypisk 1920-talsindustribyggnad av god arkitektonisk kvalitet som bidrar till Gåsebäcks blandade karaktär. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Konstvarnstensfabriken

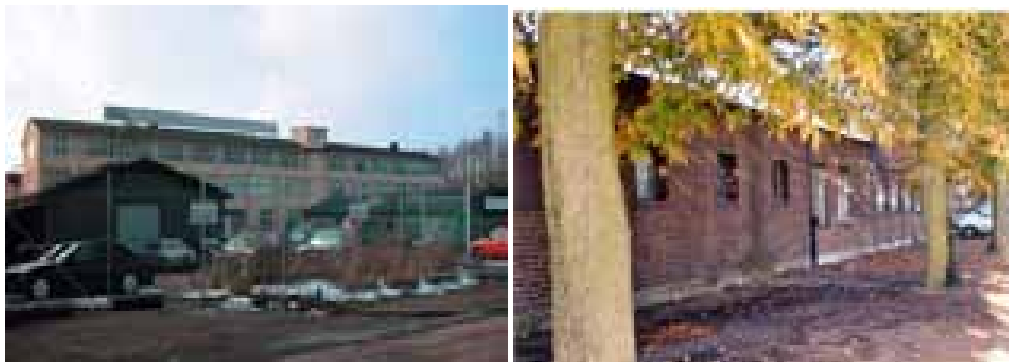
"Banankompaniet", Kv Asien 17

Fastigheten Asien 17 sträcker sig mellan Verkstadsgatan och Kvarnstensgatan. Här finns ett flertal byggnader av olika åldrar och karaktärer. Centralt är en tvåvåningsbyggnad som ursprungligen byggdes för ett gjuteri på 1910-talets slut. I mitten av 1900-talet etablerade sig konserverfabriken Globus i fastigheten, efter det att den en tid använts som tennishall. AB banankompaniet ägnade sig dels åt import och lagerhållning av bananer, men också åt annan livsmedels- och konfektyrhantering.

Idag finns en mängd olika verksamheter inom fastigheten. Den ursprungliga gulputsade byggnaden sträcker sig över hela fastigheten. I väster flankeras den av en nybyggd envåningsbyggnad.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av Gåsebäcks karaktärsbyggnader med lång historia och skiftande användning. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Banankompaniet

Enteks byggnader vid Motorgatan

Entek/ Tekniska förvaltningen, Kv Italien

Mot Gåsebäcksvägen ligger dels de båda kontorsbyggnader som Tekniska förvaltningen disponerar, dels en kontorsbyggnad i hörnet av Gåsebäcksvägen. Alla tre byggnaderna är i tre våningar, har fasader i brunt eller rött tegel och kan sägas utgöra en enhetlig avslutning av Gåsebäck mot norr. Den västligaste byggnaden är den äldsta, uppförd 1944 som förvaltningsbyggnad åt gatukontoret. Arkitekt var Gustav Widmark. Omedelbart öster om denna är en kompletterande kontorsbyggnad från 1961 ritad av Sören Nielsen och Jan-Erik Lund.

På Motorgatans västra sida finns Entek/ Gatukontorets låga, enkla längor i företrädesvis helsingborgstegel. De tillkom vid flera tillfällen vid 1900-talets mitt. Byggnaderna upplevs som en del av gatumiljön, och ger Motorgatan en enhetlig södra sida som kontrasterar mot den norra sidans mer blandade bebyggelse. Gatan kantas av oxelträd och kastanjer som är av stort värde för miljön. *(Beskrivning ur*

Kulturmiljöanalys H+ Helsingborg

Kulturmiljöer i Gåsebäck)

Byggnaderna bildar en sammanhållen miljö vid Gåsebäcksvägen och Motorgatan och skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

"Kärnkaffe" , Kv Asien 21

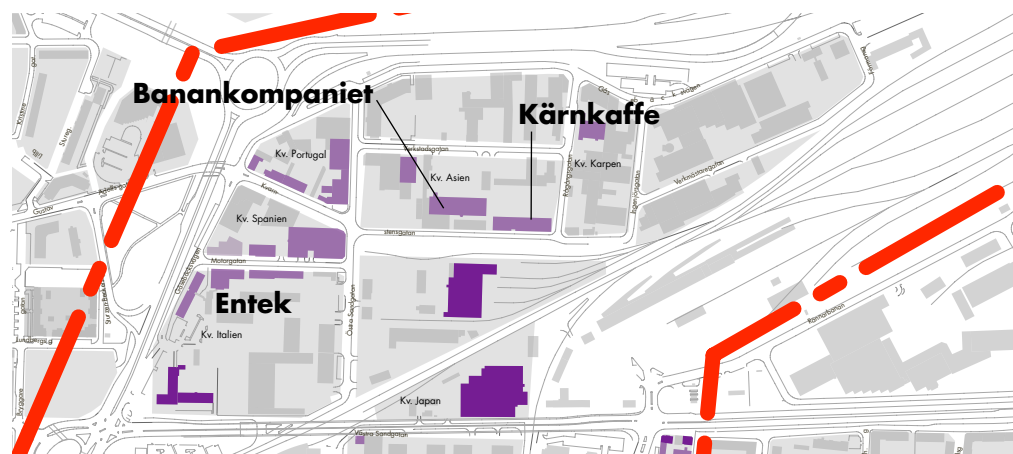
Kärnkaffes första byggnad på Kvarnstensgatan uppfördes 1939. 1962 tillkom en snarlik byggnad intill. Den äldsta byggnaden är uppförd i mörkt helsingborgstegel, den yngre i rött tegel. Båda husen har slutna, enkla volymer och platta tak. Genom det exponerade läget vid den breda Kvarnstensgatan bidrar byggnaderna till Gåsebäcks karaktär.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av Gåsebäcks karaktärsbyggnader i en stram funktionalism med hög arkitektonisk kvalitet. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Kärnkaffe 1940 och idag

Kontorsbyggnad, Kv Persien 1

Kontors- och verkstadsbyggnad som ritades 1918. Den innehöll ursprungligen både bostad, lager och laboratorium. Den byggdes i anslutning till en Hornlims- och benmjölfabrik som låg på tomten.

Byggnaden är ett exempel på den omsorgsfulla tegelarkitektur med nationalromantiska drag som var vanlig även i industriområden. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Kontorsbyggnad, Kv Persien 1

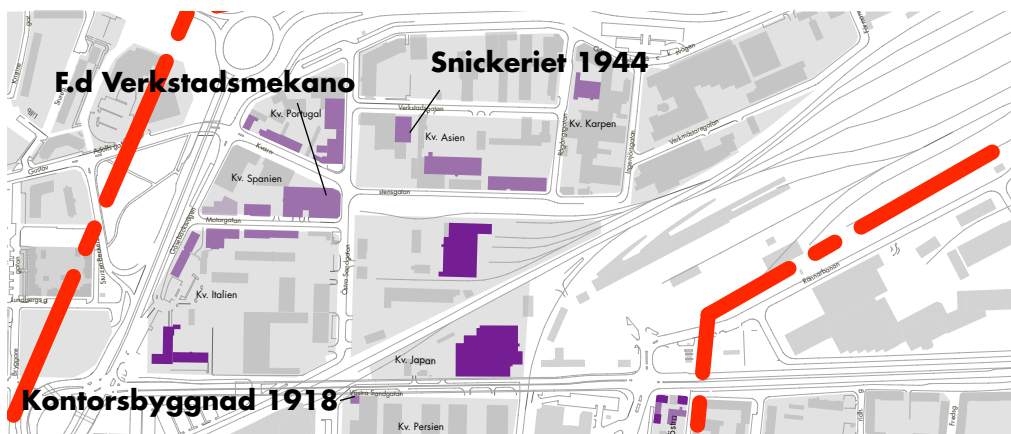
F.d Verkstadsmekano

F.d Verkstadsmekano, Kv Spanien 11

I södra delen av kvarteret Spanien anlades ett plåtslageri och maskinverkstad på 1930-talet. Nuvarande byggnader mot Motorgatan tillkom 1936 respektive 1951. Båda byggnaderna är uppförda i helsingborgstegel.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en av tidstypisk 1930-talsindustribyggnad av god arkitektonisk kvalitet som bidrar till Gåsebäcks blandade karaktär. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

"Snickeriet" ,Kv Asien 19

1944 uppfördes en snickeriverkstad på Verkstadsgatan. Byggnadens utformning är inte typisk för en industriell verksamhet. Byggnaden utgörs av en långsmal länga i traditionell skånsk stil, uppförd i Helsingborgstegel med brant sadeltak. Idag är byggnaden kontoriserad.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Gåsebäck)

Byggnaden är en ovanlig industribyggnad av hög arkitektonisk kvalitet i en för 1940-talet typisk blandning av funktionalism och traditionalism. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

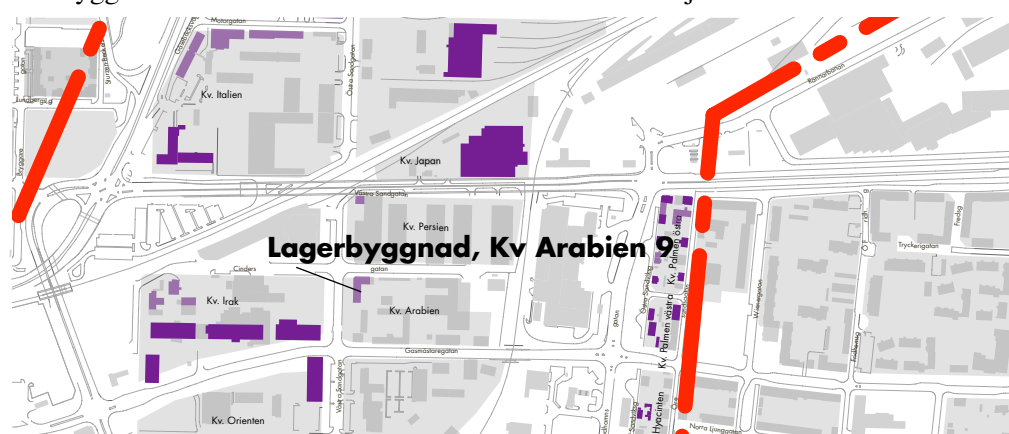
Snickeriet 1944

Lagerbyggnad, Kv Arabien 9

Lagerbyggnad, Kv Arabien 9

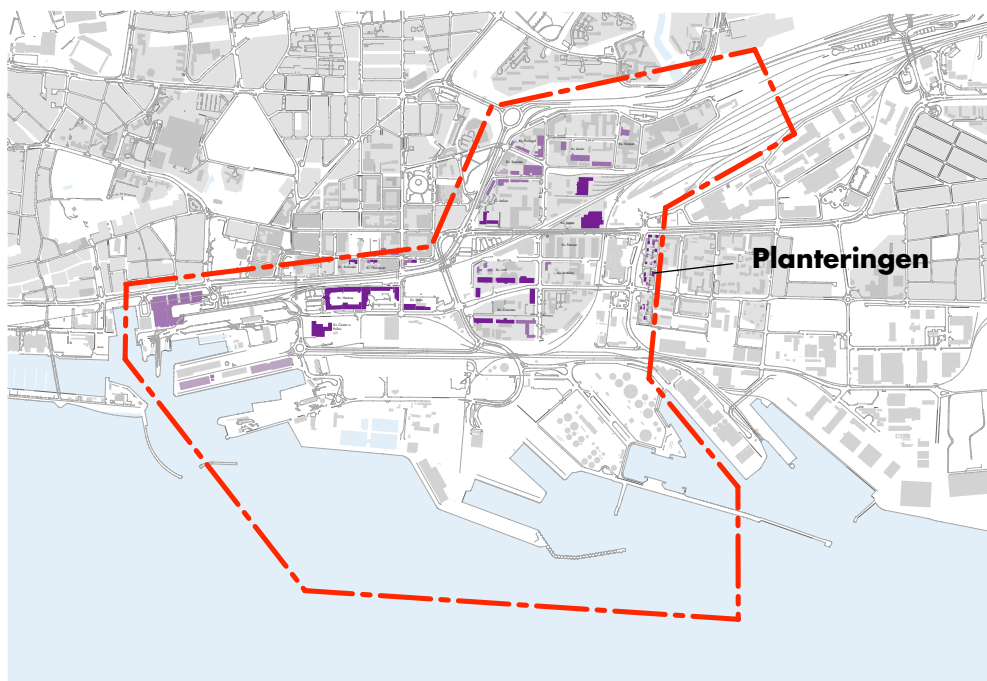
Lagerbyggnad uppförd 1920 i nyklassisk stil med putsade fasader. Tillbyggd i trä under 1960- eller 70-talet. Byggnaden är en av få byggnader från 1920-talet i Gåsebäck och belyser områdets olika utbyggnadsepoker från sent 1800-tal till 1940-tal. Byggnaden skulle därför kunna vara en stor kulturmiljöresurs.

Planteringens smala kvartersstad

Den lilla, relativt välbevarade, rest av den smala kvartersbebyggelsen i Raus plantering, som finns vid Västra respektive Östra Sandviksgatan, skulle kunna utgöra en mycket stor kulturmiljöresurs. Kvalitén på arkitekturen är relativt hög även om det rör sig om traditionella sena 1800-talsbyggnader, ibland utan arkitektmedverkan. Stadsbyggnadsformen är tämligen unik med de smala kvarter som bildats utifrån smala fastigheter, som både skulle ha anslutning till landsvägen och stranden, och utan stadsplan.

För Planteringen pågår ett arbete med bevarandeprogram som ännu ej är antaget.

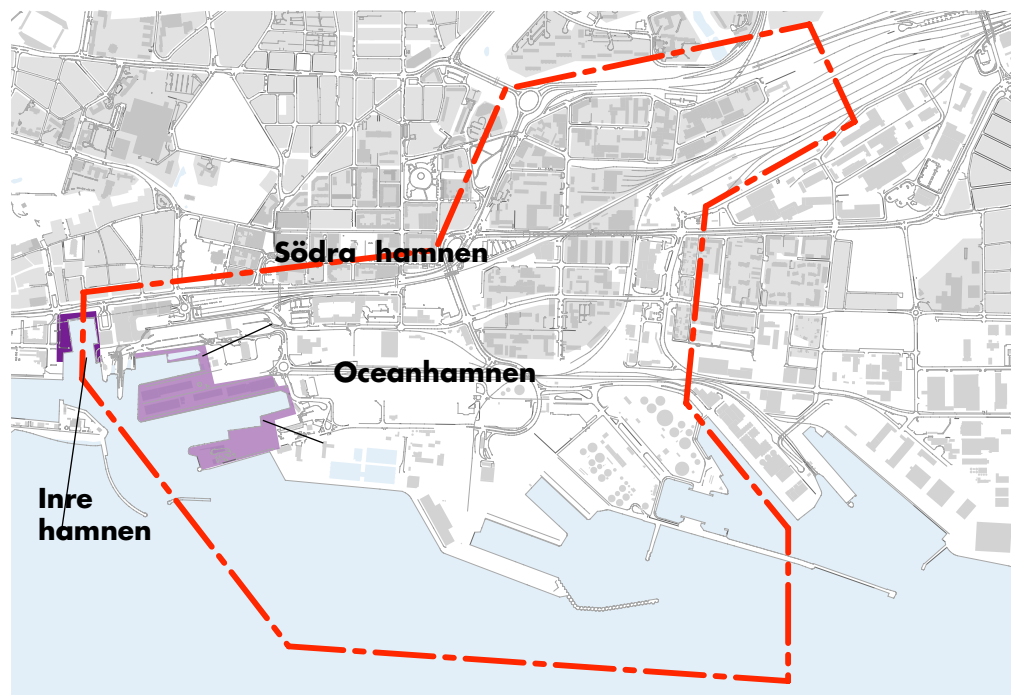

Planteringens typiskt långsmala kvarter med sin småskaliga bebyggelse från sent 1800-tal och framåt.

Inre hamnen

Inre hamnen, i form av den hamnbassäng som anlades 1867 som den första av hamnutbyggnaderna under den industriella epoken, kan vara en mycket stor kulturmiljöresurs. Även om bebyggelsen förändrats, så är hamnbassängens storlek och form en viktig del av berättelsen om Helsingborgs historia som hamnstad.

Några byggnader som är kopplade till Inre hamnens ursprungliga funktion finns inte inom kulturmiljöanalysens område.

Inre hamnens bassäng är en viktig del av stadsstrukturen

Södra hamnen och Oceanhamnen

Av de tidiga hamnutbyggnaderna har Södra hamnen, färdigställd 1879, förändrats avsevärt under de senaste åren då den ena av dockorna fyllts igen och marken utnyttjats för trafik till det nya färjeläget vid Knutpunkten. Oceanhamnen, färdigställd 1923, med magasin och kajer på Oceanpiren, har dock ändrats i mindre omfattning. Piren kapades i samband med att det nya färjeläget anlades 1991, men dess huvudsakliga utformning är bevarad med magasin från 1940-talet och 1960-talet. De karakteristiska hamnkranarna som fanns 2006 är dock borta.

Möjligheterna att utnyttja denna kulturmiljö, som visar en fas i hamnens utveckling, som en resurs för en omvandling av hamnmiljön till stadsmiljö ligger främst i att ta tillvara på den hamnstruktur som kajer och bassänger ger. Kajernas utformning, den kvarvarande dockan, bassängernas storlek och pirarnas bredd visar på den successiva hamnutvecklingen mot allt större bassänger och upplagsytor. Magasinslägena och utformningen av magasinerna har successivt förändrats efter att behoven skiftat genom åren. Bebyggelsestrukturen på pirar och kajer har genom åren haft ett gemensamt drag, nämligen att pirarna har en gemensam rangeringsyta mellan kajkanten och magasinerna som kan jämföras med stadens gator och platser.

Att till den framtida staden förmedla en hamnmiljö och en hamnkaraktär som är en viktig del av Helsingborgs utveckling är en viktig uppgift som motiverar att Oceanpiren skulle kunna antas utgöra en stor kulturmiljöresurs vad gäller stadsstrukturen.

Södra hamnen, med sin bibehållna docka till vänster, är en stor kulturmiljöresurs som stadsstruktur.

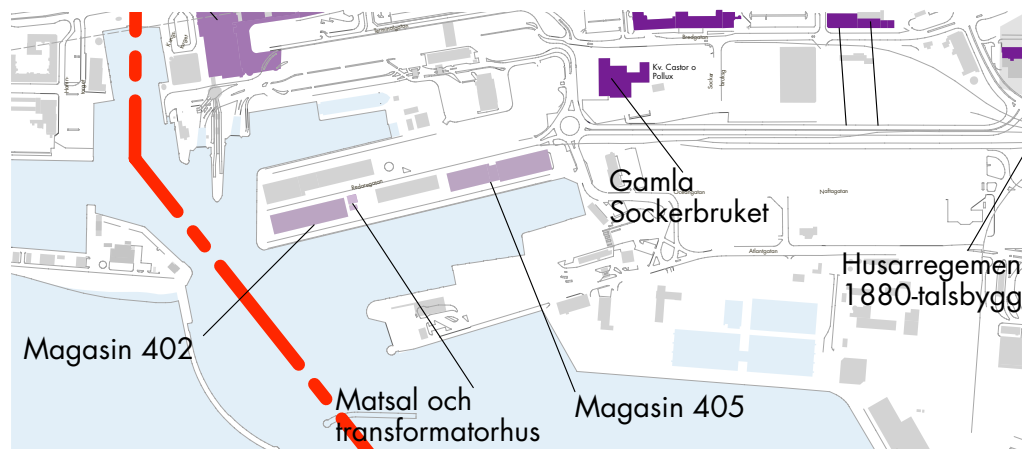
Till höger syns den för hamnar typiska gemensamma ytan mellan kajen och magasinbyggnaderna

De byggnader som är viktiga kulturmiljöresurser för att visa stadsdelens ursprung och karaktär är:

Manskapsbyggnad och transformatorhus på Oceanpiren

De två mindre byggnaderna i tegel, som ligger mellan två av de moderna magasinerna på Oceanpiren, är uppförda 1952-53. Den östra var enligt bygglovansökan transformatorhus och den västra en manskapsbyggnad med matsal och tvätt- och duschrum för kranskötare. 1978 godkändes bygglovritning för en tillbyggnad med wc, torkrum och städutrymmen mellan de tidigare byggnaderna.

Byggnaderna hör till de tidigaste på Oceanpiren och har tillsammans med de första magasinerna en roll för att berätta om hamnens utvecklingshistoria och skulle därigenom kunna ses som en viss kulturmiljöresurs. Genom att byggnaderna är små har de en bättre möjlighet än de stora magasinerna att spela en roll som en del i en framtida småskalig bebyggelsemiljö.

Manskapsbyggnad och transformatorhus från 1952-53 på Oceanpiren

Magasin 405 , Kv Gamla staden

Redaregatan, Byggår: 1945, Arkitekt: Mogens Mogensen, Byggmästare: T G Karlsson, Byggherre: Hälsingborgs Hamnmagasin AB

Magasinsbyggnad i tre våningar uppförd i helsingborgstegel. Smala fönsterband ger en tydlig horisontalitet. Byggnaden ligger på Oceanpiren och ramar in Oceanhamnens östra sida.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Byggnaden har tillsammans med pirar och bassänger en roll för berättelsen om Helsingborgs hamnutbyggnad och har goda arkitektoniska kvalitéer. Byggnaden skulle därmed kunna utgöra en viss kulturmiljöresurs.

Magasin 405 på Oceanpiren

Magasin 402, Oceanpiren

Magasin 402, Kv Gamla staden

Redaregatan, Byggår: 1964, Arkitekt: Kjessler & Mannerstråle, Byggherre: Hälsingborgs Hamnmagasin AB

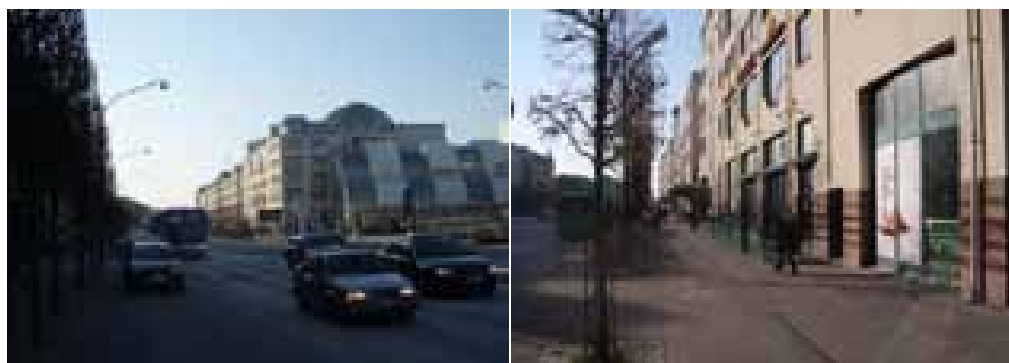
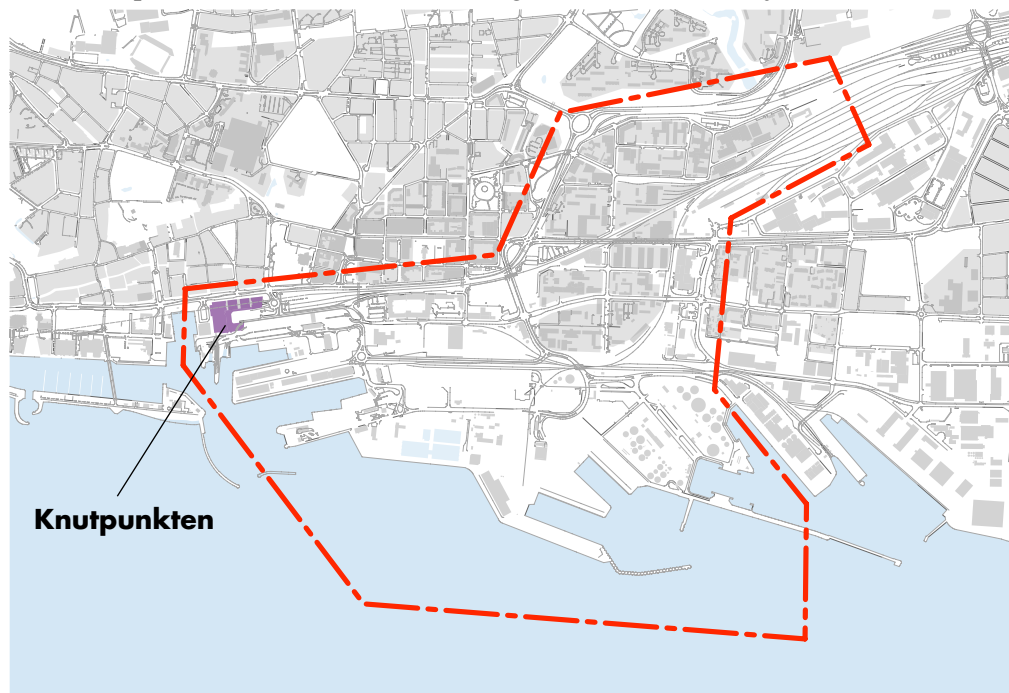
Magasinet byggdes för att rymma djupfrysta livsmedel. Stommen i platsgjuten betong kläddes med färdiggjutna fasadelement. Magasinet är ett karaktäristiskt inslag vid färjornas inseglingssärräna med sin rad av välvda, vita tak och relativt välbevarat. Magasinet syns väl i fonden från Stadsparken.

(Beskrivning ur Stadsdelsanalys Södra hamnen)

Byggnaden har tillsammans med pirar och bassänger en roll för berättelsen om Helsingborgs hamnutbyggnad och har vissa karaktärgivande kvalitéer i takutformningen, samtidigt som den är en storskalig betongbyggnad med begränsade möjligheter att bidra till en ny hamnstadsdel. Byggnaden skulle därigenom kunna utgöra en viss kulturmiljöresurs

Knutpunkten

Ett betydelsefullt steg i hamnens och kommunikationssystemets utveckling i modern tid var nedgrävningen av järnvägen genom centrum, sammankopplingen med Västkustbanan och byggandet av resecentrat Knutpunkten 1991. I och med detta påbörjades också en förlängning av kvarteretsstadens struktur och stadskaraktär söderut längs Järnvägsgatans västra sida. Som en del av stadsstrukturens utveckling i modern tid är Knutpunkten skulle därmed kunna utgöra en stor kulturmiljöresurs.

Knutpunkten vid inre hamnen och Järnvägsgatan

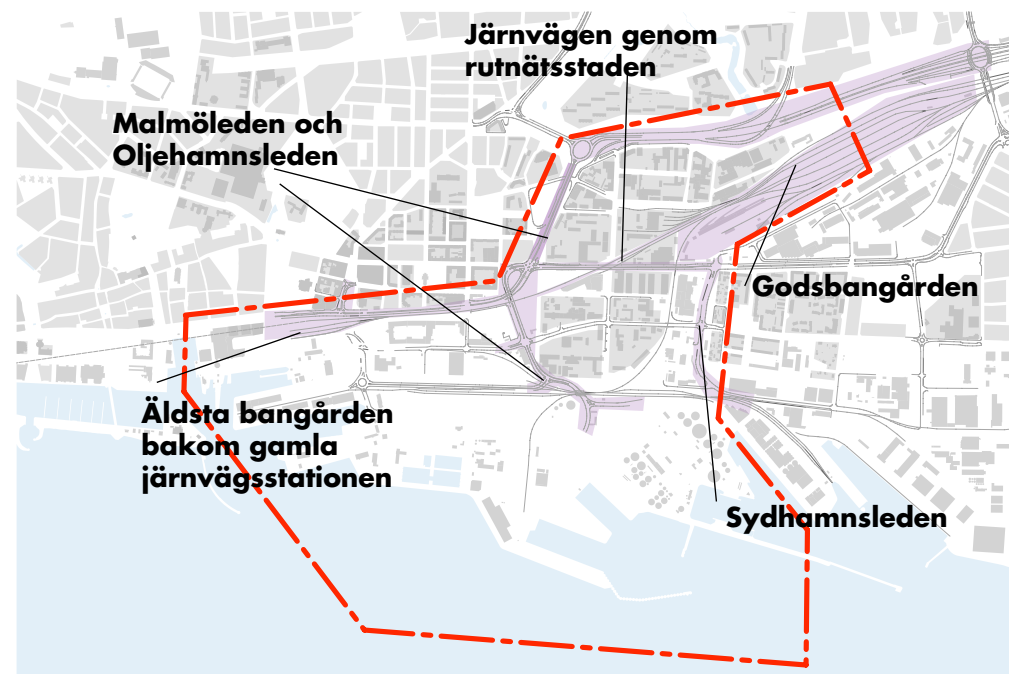
Knutpunkten resecentrum

Arkitekt: VBB, Ivar Krepp

Byggnaden har slutit stadsrummet på västra sidan Järnvägsgatan och fullföljer i modern tid den breda boulevard som etablerades i Drottninggatan. Byggnaden är, trots att den innehåller en storskalig bussterminal och ett parkeringsdäck, utformad med småskalig omsorg med butiker i gatuplanet mot Järnvägsgatan och skulle kunna utgöra en stor kulturmiljöresurs.

Infrastrukturanläggningarna

De stora infrastrukturanläggningarna, som varit en viktig del för Helsingborgs funktion som industri- och hamnstad, är en del av kulturmiljön. De berättar genom sin tillkomst och utformning vilken utveckling staden mött genom stora investeringar som gynnat stadens tillväxt och hur prioriteringen varit mellan gammalt och nytt i stadsmiljön. De moderna infrastrukturanläggningarna, främst trafikleder och hamnutbyggnaden, präglas av den moderna stadsplaneringens idéer om funktionsseparering, både inom trafik och mänskliga verksamheter. Trafiksystemen har utformats huvudsakligen utifrån sin tekniska funktion med framkomlighet och trafiksäkerhet som främsta ledstjärnor och ekonomin som en annan viktig faktor. Formgivningen av vägar, broar, tunnlar har fram till 1990-talet styrts främst av tekniska och ekonomiska faktorer.

Malmöleden och järnvägen sedda från norr med gamla Tretornfabriken, nuvarande Campus Helsingborg till höger.

Som resurs för den framtida stadsmiljöns utveckling och attraktivitet är därför infrastrukturåtgångarna, förutom sin praktiska funktion, främst en historiskt pedagogisk resurs. De visar, vad gäller trafiklederna, den moderna epokens låga intresse och bristande förståelse för historiska miljöer och deras värde. På detta sätt kan de utgöra en viss kulturmiljöresurs genom att de berättar en del av stadens historia, i detta fall i hög grad som ett varnande exempel inför framtiden. De storskaliga hamnmiljöerna är tydliga exempel på de moderna transportsystemens rationella teknik och därmed en del av vår historia.

Järnvägens sträckning genom Söder

Järnvägen är starkt knuten till Helsingborgs utveckling till industristad. Dess sträckning på tvärs mot rutnätsplanen är ett udda inslag i stadsmiljön. När järnvägen flyttas ner under jord och staden tar ytan i anspråk för att kunna växa, skulle stäckningen som sådan kunna utgöra en viss kulturmiljöresurs, främst av pedagogisk art. Möjligheten att utnyttja denna resurs i det framtida stadsbyggandet är en

intressant utmaning. Kanske berättande spår i den framtida stadsmiljön när järnvägen grävts ner kan vara ett sätt att ta tillvara detta.

Äldsta bangården vid gamla järnvägsstationen

Det första bangårdsområdet vid hamnen bakom den nu rivna järnvägsstationen vid Stadsparken finns kvar som ett fragment. Som bärare av berättelsen om hur Helsingborg med järnvägs- och hamninvesteringar skapade ett effektivt transportsystem som blev grunden för stadens expansion kan denna bangårdsrest utgöra en viss kulturmiljöresurs. Hur den på lämpligt sätt kan förvaltas i en stadsutbyggnad vid en nedgrävning av järnvägen är en fråga att dryfta i den kommande stadsplaneringen.

Helsingborgs godsbangård

Under 1960- och 70-talen byggdes bangården ut i Gåseback och området är idag ett betydande inslag i stadsmiljön i södra Helsingborg. Som exempel på infrastrukturbyggnaden skulle detta kunna utgöra en viss kulturmiljöresurs.

Malmöleden- Oljehamnsleden- Sydhamnsleden

Utbyggnaden av Malmöleden, Oljehamnsleden och Sydhamnsleden under 1960- och 70-talet är ett tidstypiskt exempel på hur investeringar i effektivare biltrafiksystem i kombination med säkra korsningar för gång- och cykeltrafik utformas. Här har trafikleder som utformats efter vägbyggnadsgeometrisk krav inpassats i den gamla rutnätsstrukturen, bitvis försiktigt, bitvis med rivningar av äldre kvarter. Placeringen

Oljehamnsleden, planskild korsning med järnvägen från 1960-talet

intill järnvägen skonar Söders kvartersbebyggelse och att den gamla Ramlösavägens sträckning bibehålls är föredömligt. Bredgatans genombrott genom Husarregementets kaserngård är brutalt mot kaserngårdsmiljön men effektivt ur trafiksynvinkel.

Som exempel på 1960- och 70-talets syn på trafikanläggningarnas viktiga roll i dåtidens stadsbyggande är Malmöleden-Oljehamnsleden av pedagogiskt värde och skulle därmed kunna ses som en viss kulturmiljöresurs. Att äldre stadsmiljöer då värderades lågt, och att trafikleder tilläts bryta igenom äldre stadsstrukturer på ett drastiskt sätt, är intressant som ett för framtiden lärorikt exempel.

Sydhamnen

Den största hamnutbyggnaden i Helsingborg, Sydhamnen, med olje- och spannmålshamn och Skåneterminalen, stod klar 1969. Som ett viktigt exempel på hamnverksamhetens stora betydelse för staden skulle den kunna utgöra en viss kulturmiljöresurs. Det innehåller stora byggnader som är betydelsefulla landmärken väl synliga från såväl land som vatten, t.ex spannmålssilos och oljecisterner.

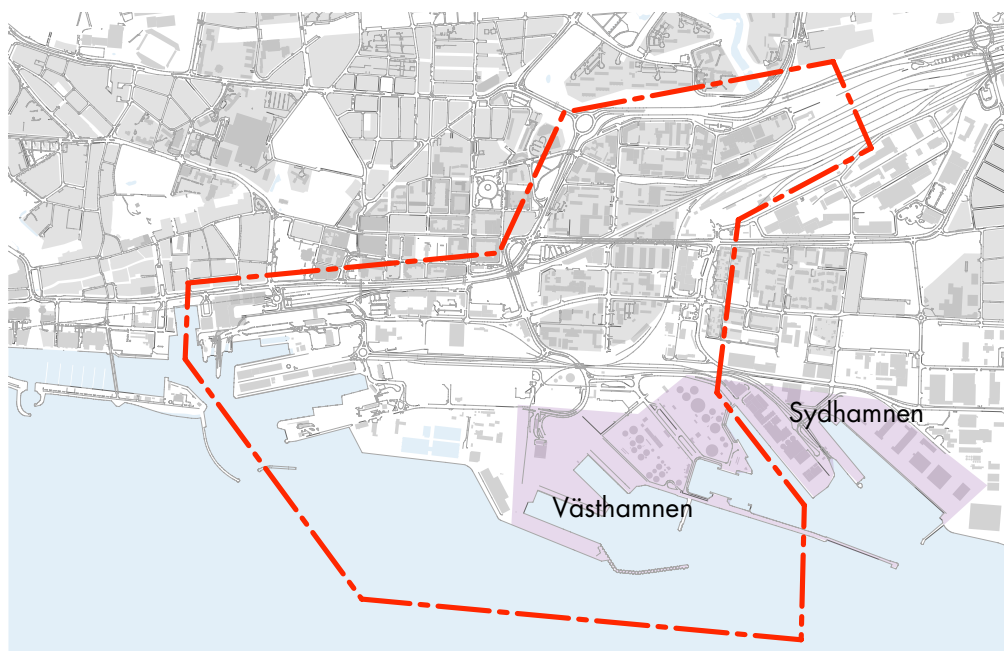
Västhamnen

Den senaste stora hamnutbyggnaden, Västhamnen, avsedd för container- och trailerlast, stod färdig 1985. Där förlades också det nya kraftvärmeverket och dess pelletslager. Inom området placerades före hamnutbyggnaden även det kommunala reningsverket. Västhamnen är ett tydligt exempel på moderna

storskaliga infrastrukturanläggningar som innehåller betydande landmärken, som t.ex värmeverket i kv Israel, kraftvärmeverket, pelletslagret, containerkranar och containertravar. Genom sin storskalighet och viktiga landmärken och relativa närhet till den centrala staden påverkar Västhamnen hela Helsingborgs stadsprofil och skulle därigenom kunna utgöra viss kulturmiljöresurs

Sammanfattande kartredovisning

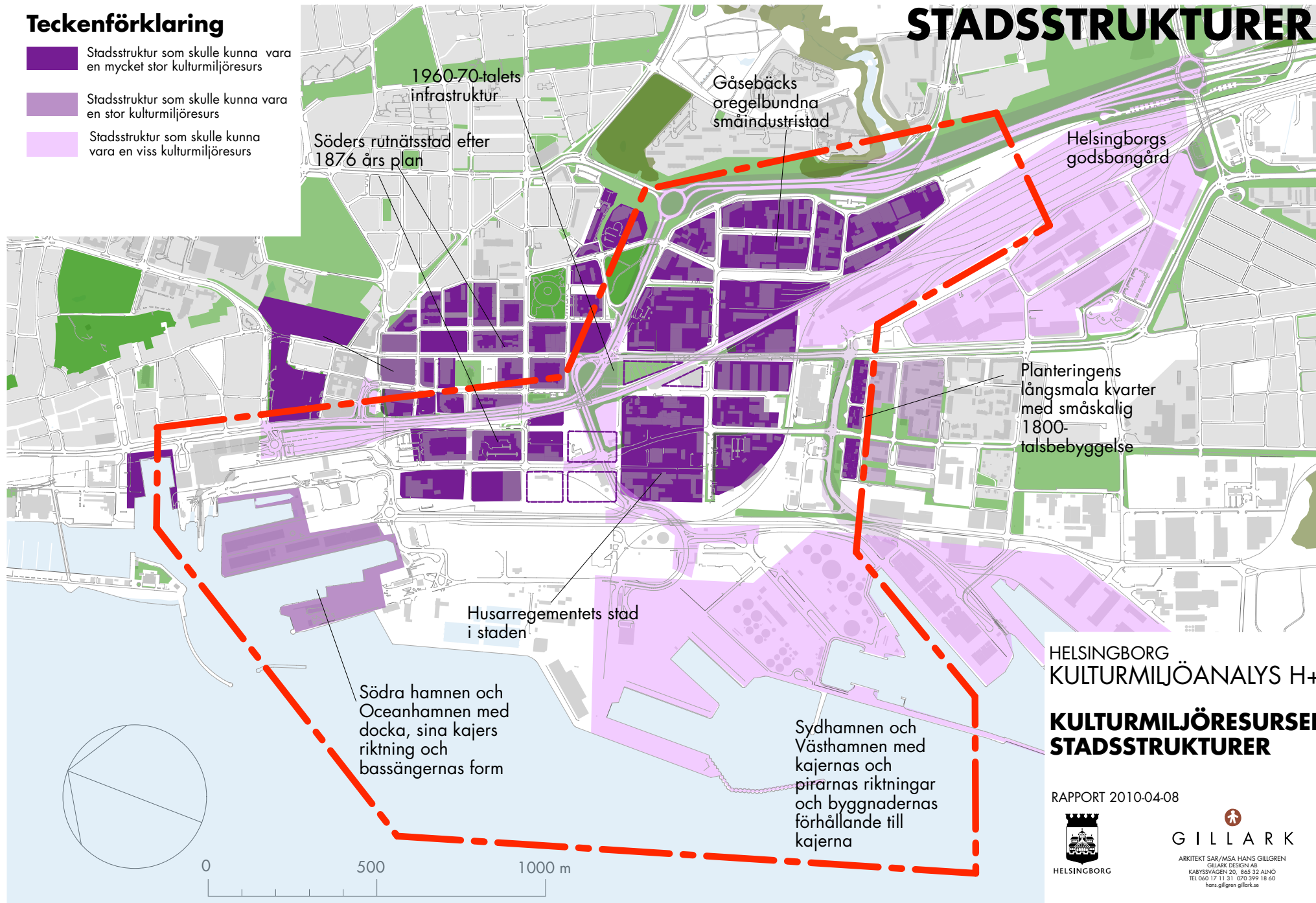
På de följande två sidorna sammanfattas de här redovisade områdena samt enskilda byggnader.

Teckenförklaring

- Stadsstruktur som skulle kunna vara en mycket stor kulturmiljöresurs
- Stadsstruktur som skulle kunna vara en stor kulturmiljöresurs
- Stadsstruktur som skulle kunna vara en viss kulturmiljöresurs

STADSSTRUKTURER

HELSINGBORG
KULTURMILJÖANALYS H+

**KULTURMILJÖRESURSER
STADSSTRUKTURER**

RAPPORT 2010-04-08

HELSINGBORG

GILLARK

ARKITEKT SÄR/MSA HANS GILLGREN
GILLARK DESIGN AB
KÄRBYSSVÄGEN 20, 865 32 AINÖ
TEL 060 17 11 31, 070 399 18 60
hans.gillgren@gillark.se

Referenser

I arbetet med kulturmiljöanalysen har följande källor utnyttjats.

Hus i Helsingborg, Konsthögskolans arkitekturskola, 1982

Beskrivning+ karta riksintresse för kulturmiljövården, Helsingborgs centrala delar

Kulturminnesvårdsprogram 1991, Helsingborgs stad

Helsingborgs historia, 1992

Historik Helsingborgs hamn, Helsingborgs hamns hemsida

Antikvarisk förstudie Gamla Husarregementet, Helsingborgs museum, Jesper Carlsson, 2001

Helsingborgs stadskärna, bevarandeprogram, 2002

Kulturmiljöer i Gåsebäck, Helsingborgs museer, Karin Gustavsson, 2002

Japan 4, antikvarisk förundersökning, Helsingborgs Museum, Kristina Skarvik, 2004?

Stadsdelsanalys för Gåsebäck, Stadsbyggnadskontoret, Caroline Dahl, Maja Jonasson, 2006

Stadsdelsanalys för Södra hamnen. Stadsbyggnadskontoret, Caroline Dahl, Johanna Kaaman, 2006

Kulturhistorisk utredning Södra Hamnen- Gåsebäck, God Bostad Kulturmiljökonsult, Daniel Melchert, 2007

Stadsrum & Stadsliv, Analys & principer, Gehl Architects, mars 2008,

Förslag till Bevarandeprogram för Planteringen, Bevarandeplanskommittén.
Inventering av Adam Katzeff. Utkast 2009

Stadsplanekartor och stadskartor ur Stadsbyggnadskontorets arkiv

3. Analys av hur kulturmiljön kan utnyttjas

(Enable)

Sammanvägningen av hur de redovisade kulturmiljöresurserna i södra Helsingborg bäst kan utnyttjas, i avvägningen med andra önskemål och krav, förs naturligt i arbetet med den långsiktiga planeringen av staden, t.ex i en Fördjupad Översiktsplan. Utifrån kulturmiljöperspektiv kan det dock vara intressant att föra ett resonemang kring hur de olika kulturmiljöresurserna kan kombineras eller vägas mot varandra.

3.1 Möjliga stadskaraktärer utifrån kulturmiljöns resurser

Värderingen i kapitel 2 visar att de stadsstrukturer och byggnader som skulle kunna vara mycket stora och stora kulturmiljöresurserna ligger i den karaktärsstarka innerstadsmiljön på Söder vars rutnätsstruktur sträcker sig ner till Bredgatan och delvis ner till Planteringen, och i Gåsebäcks mångfasetterade småskaliga småindustripräglade stadsmiljö med vinklade gator och oregelbundna kvarter. Därutöver skulle delar av de äldre hamnmiljöerna med sina kajer, bassänger och magasinlägen kunna ses som stora kulturmiljöresurser.

Vissa kulturmiljöresurser, främst av berättande art, skulle kunna finnas i de stora infrastrukturanläggningarna som järnvägens sträckning, trafiklederna och de sentida hamnutbyggnaderna.

I gränserna mellan dessa karaktärsområden uppstår frågan vilka kulturmiljöer som skall vara dominerande för den fortsatta stadsutbyggnaden. För att belysa detta har två principiella scenarier och deras konsekvenser för kulturmiljön analyserats. Stadsstrukturen som den illustreras är inte genomarbetade förslag utan bara principskisser.

Scenario 1: Bibehåll och läk samman stadsstrukturerna

Bevara och återupprikta 1876 års rutnätsstruktur på Söder

Rutnätsstaden Söder skulle kunna läkas ihop i de delar där den splittrats av tidiga och senare trafikläggningar, dvs järnvägen från 1865 och Oljehamnsleden och Malmöleden från 1970-talet. Resultatet skulle kunna bli en konsekvent rutnätsstad med tydliga kvarter och gaturum, parker och platser där äldre och modernare arkitektur möts i en sammahållen helhet. Denna stadskaraktär skulle kunna vara vägledande inom det område som omfattas av denna planstruktur, dvs söderut till

hamnspåret, västerut till kombiterminalen/ hamnbangården och österut en bit öster om Södergatan.

Bibehåll blandningen av rutnät och oregelbundna kvarter i Gåsebäck

Gåsebäck har en intressant blandning av 1870-talets rutnät och det tidiga 1900-talets oregelbundna kvarter bebyggt med 1930- och 40-talshus av bitvis hög arkitektonisk kvalitet. Ett återupprättande av den genomgående Sandgatan genom att Södergatsviadukten tas bort ger en bra kontaktmöjlighet med hamnen och möjligen vattnet om det går att hitta en passage genom hamnområdet. Det blandade innehållet med småföretag, enstaka bostäder skulle kunna vidareutvecklas till en småskalig blandad stadsdel med spännande variationer i husutformning och innehåll. En blandad bebyggelse från olika tider ger en varierad stadsdel och skapar underlag för en spridd hyresnivå. Gåsebäckområdet förtätas stegvis och tar tillvara på de verksamheter och den drivkraft som finns i området.

Gör om Malmöleden till stadsgata i Ramlösavägens sträckning

För att ansluta till de stadsgator ett återupprättande av 1877 års rutnät innebär, bör Malmöleden omdanas till stadsgata från Stenbocksgatan och västerut. Men sträckningen i gamla Ramlösavägens läge från 1853, på tvärs mot rutnätet, är en originell detalj värd att bevara, det rimmor också väl med det oregelbundna kvartersmönstret öster om Håkan Lundbergs gata. En sänkning vid Stenbocksgatan så att gatan hamnar i plan med Gåsebäcksområdet är lämplig för att ansluta till denna stadskaraktär, vilket även minskar barriäreffekten mellan Söder och Gåsebäck.

Återställ Husarregementets kaserngårdsmiljö

Husarregementet, senare slakthus- och skolområde, är en av de mest särpräglade bebyggelsemiljöerna inom H+ området. Det bör återupprättas som en enhetlig miljö genom att Bredgatans genombrott snett genom området tas bort. Området skulle kunna bli ett högtintressant bostads- och kreativt småföretagsområde med lämpliga kompletteringar av bebyggelsen.

Låt hamnens olika kajer och bassänger ge stadsstrukturen i hamnen

Hamnområdet har ett antal olika delstrukturer med magasin och annat som är styrda av riktningen på kajerna och bassängerna. Allt eftersom delar av hamnområdet kan tas i anspråk för stadsbebyggelse bevaras kajerna och bassängerna och utnyttjas som tydliga minnesmärken över den viktiga hamnverksamheten. Den struktur som består av öppna ytor mellan kajer och magasin och andra byggnader bibehålls även om magasinen kan ersättas av nya byggnader i de fall det inte är rimligt att utnyttja befintlig bebyggelse. De äldsta, mindre, byggnaderna kan lättare behållas och inordnas i en ny stadsbebyggelse för att visa på den tidigare hamnverksamheten, en av grunderna för Helsingborgs utveckling.

HELSINGBORG
 KULTURMILJÖANALYS H+
FRAMTIDA STADSSTRUKTUR

**SCENARIO 1
 LÅK SAMMAN OCH FULLFÖLJ
 RUTNÄTET**

RAPPORT 2010-02-12

OBS! De visade strukturerna är bara illustrationer av olika förhållningssätt och inga genomarbetade förslag

Visa Järnvägens sträckning söder om Sandgatan

Järnvägens dragning snett genom rutnätet är en historisk struktur som kan vara värd att behålla något tecken på. Det kan vara naturligt att göra i kvarteret Japan där tunnelmynningen ändå styr markanvändningen men även på andra platser kan det gamla läget markeras.

Markera gamla strandlinjer i utemiljön

På offentliga platser som gator och parker bör gamla strandlinjer, t.ex 1853 års strand, kunna visas genom mässinginläggning i stensättningen, pollare etc.

Konsekvenser för kulturmiljön av Scenario 1:

De äldre stadskaraktärerna och deras värden, framförallt rutnätsstaden, lyfts fram och bildar grund för de nya delarna. De äldre stadsmiljöerna sammanfogas genom att trafikledsbarriärerna försvinner. Detta ger en sammanhållen stadsstruktur men sker på bekostnad av den historiska tydligheten och de moderna stadsinslagen. Infrastrukturenombrotten med järnväg och trafikleder kommer inte att synas så tydligt i framtiden, bara genom vissa markeringar i den nya stadsbilden.

Scenario 2: Utnyttja hamn- och infrastrukturområdena för ny stadsstruktur

Det illustrerade scenariot är inte ett genomarbetat förslag utan skall ses som en principillustration.

Bibehåll 1876 års rutnätsstad där den finns idag

Dra gränsen för 1800-talsstaden där den går idag även om vissa kvarter är stympade. Bibehåll innerstadsmiljön där, men utvidga den inte enligt 1876 års plan.

Skapa en ny stadsstruktur och en modern stad på frilagd infrastrukturmark

Utnyttja den mark som idag är järnväg och trafikleder för en helt ny stadsstruktur som följer och återberättar järnvägssträckningen och trafikledernas brott mot den gamla rutnätsstrukturen.

Låt hamnen vara en fri yta för nya stadsstrukturer

Öppna för möjligheten att behandla hamnområdet helt fritt med nya stadsstrukturer men bibehåll kajer och bassänger.

Bibehåll blandningen av rutnät och oregelbundna kvarter i Gåsebäck

Gåsebäck har en intressant blandning av 1870-talets rutnät och det tidiga 1900-talets oregelbundna kvarter bebyggt med 1930- och 40-talshus av bitvis hög arkitektonisk kvalitet. Ett återupprättande av den genomgående Sandgatan genom att Södergatsviadukten tas bort ger en bra kontaktmöjlighet med hamnen och möjligen

vattnet om det går att hitta en passage genom hamnområdet. Det blandade innehållet med småföretag, enstaka bostäder skulle kunna vidareutvecklas till en småskalig blandad stadsdel med spännande variationer i husutformning och innehåll. (Lika scenario 1.)

Gör om Malmöleden till stadsgata i Ramlösavägens sträckning

För att ansluta till de stadsgator ett återupprättande av 1877 års rutnät innebär, bör Malmöleden omdanas till stadsgata från Stenbocksgatan och västerut. Men sträckningen i gamla Ramlösavägens läge från 1853, på tvärs mot rutnätet, är en originell detalj värd att bevara, det rimmar också väl med det oregelbundna kvartersmönstret öster om Håkan Lundbergs gata. En sänkning vid Stenbocksgatan så att gatan hamnar i plan med Gåsebäcksområdet är lämplig för att ansluta till denna stadskaraktär, vilket även minskar barriäreffekten mellan Söder och Gåsebäck. En blandad bebyggelse från olika tider ger en varierad stadsdel och skapar underlag för en spridd hyresnivå. Gåsebäckområdet förtätas stegvis och tar tillvara på de verksamheter och den drivkraft som finns i området.

(Lika scenario 1.)

Återställ Husarregementets kaserngårdsmiljö

Lika scenario 1, men borttagande av Bredgatan måste då ersättas av en ny gata öster om regementsområdet.

Konsekvenser för kulturmiljön av Scenario 2:

De äldre stadskaraktärerna och deras värden bibehålls inom dagens områden. Den nya staden bildar en gränzon med en ny och annorlunda struktur som erinrar om den moderna epokens infrastrukturenombrott. Gränzonen kan upplevas som skiljande eller sammanbindande. Hamnens nya stadsbebyggelse återberättar inte hamnens tidigare struktur.

Rutnätsstrukturen bibehålls där den är byggd

Oljehamnslidens vridna riktning kan utnyttjas för en oregelbunden medeltida stadsstruktur

I de gamla infrastrukturgenombrotten kan fritt grupperade punkthus kontrastera mot rutnätsstaden

I hamnen byggs en fri och lekfull stadsstruktur utan koppling till äldre strukturer

HELSINGBORG
 KULTURMILJÖANALYS H+
FRAMTIDA STADSSTRUKTUR
SCENARIO 2
RUTNÄT PLUS FRIARE STRUKTURER PÅ
GAMLA INFRASTRUKTUROMRÅDEN

RAPPORT 2010-02-12

OBS! De visade strukturerna är bara illustrationer av olika förhållningssätt och inga genomarbetade förslag

HELSINGBORG

Stadsbyggnadsförvaltningen
Järnvägsgatan 22, 251 89 Helsingborg
042-106060
Besök vår utställning på SHIP
Bredgatan 11, Helsingborg